

OM: 036558

A SORKIFALUDI BOKRÉTA ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Készítette: Óvodánk nevelőtestülete

*Komárominé Kapustka Livia
óvodavezető irányításával*

2018.

Tartalomjegyzék

JOGFORRÁS	3
I. BEVEZETŐ	5
Óvodánk adatai, bemutatása.....	5
Óvodai nevelésünkben nagy hangsúlyt kap	5
II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	7
Gyermekekép	7
Óvodakép	7
Nevelési alapelveink	8
A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések:	9
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek	9
A fejlesztő tevékenység területei és tartalmai	9
A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelésének célja:.....	11
Sajátos nevelési igényű gyermek a csoportban	11
Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek a csoportban	12
Kiemelten tehetséges gyermek a csoportban	12
Gyermekek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységünk.....	12
III. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA, FELADATAI.....	14
Célunk:	14
Az óvodai nevelés általános feladatai:	14
Az egészséges életmód alakítása.....	14
Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés:	15
Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása:	16
IV. ÓVODÁNK EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAMJA	16
Az óvodai egészségfejlesztési feladatok	16
1. A szomatikus/testi/nevelés feladatai:	17
2. A pszicho higiénés /lelki/nevelés feladatai:	22
3. Szociális/társas,közösségi/nevelés	22
Esélyegyenlőség biztosítása:	22
Integráló nevelés megvalósítása:.....	23
Sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése.....	23
Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	24
V. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	26
Személyi feltételek	26
Tárgyi feltételek	26
Az óvodai élet megszervezése.....	27
Az óvoda napirendje.....	28
Nyári napirend.....	28
A heti rend:.....	28
Az óvoda csoportszerkezete:	30

Ünnepek, hagyományok	30
Az óvoda kapcsolatai	31
VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉG FORMÁI.....	35
Játék.....	35
Verselés, mesélés	36
Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	37
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	38
Mozgás	39
A külső világ tevékeny megismerése	41
Munka jellegű tevékenységek	42
A tevékenységekben megvalósuló tanulás	43
Az óvónő szerepe, feladatai a gyermeki tevékenységekben	44
VII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	45
Testi érettség:	45
Lelki érettség:	45
Szociális érettség:	46
A sajátos nevelési igényű gyermekeknek szóló speciális fejlesztő tevékenységek:	46
Migráns gyermekek nevelése:	47
VIII. ÓVODAI INTEGRÁCIÓS PROGRAM	48
Feladataink a hátrány kompenzáció során:	48
Célunk:	48
Szervezési feladatok:	49
IX. A PROGRAM BEVÁLÁSÁNAK RENDSZERE	50
X. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	52
A program hatálya, érvényességi ideje:	52
A Sorkifaludi Bokréta Óvoda Pedagógiai Programjának nyilvánossága:.....	52
Legitimációs záradék.....	53
XI. MELLÉKLETEK	54
Nevelőmunkát segítő eszközök, felszerelések jegyzéke	54
Nevelőmunkát segítő egyéb eszközök:	54
Felhasznált irodalom	54
1. sz. melléklet.....	55
2. sz. melléklet.....	66

JOGFORRÁS

- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII.28.) Kormány Rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2011. évi CXCV. törvény A nemzeti köznevelésről szóló törvény Pedagógiai programot érintő változásairól
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos Nevelési Igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvééről
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- Az Alapító okirat előírásai szerint
- 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról
- 22/2013. (III. 22.) EMMI rendelet Egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

I. BEVEZETŐ

Az óvoda nevelő testülete saját pedagógiai programot készített, amelynek meg kell felelnie az Alapprogramban foglaltaknak – ezzel meghatározza az óvodai pedagógiai program kritériumait.

Érvényesüljenek azok az általános szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz.

Óvodánk adatai, bemutatása

Az intézmény alapító okirat szerinti elnevezése: Sorkifaludi Bokréta Óvoda

Székhelye: 9774 Sorkifalud, Kossuth Lajos utca 75.

OM azonosítója: 036558

Az intézmény fenntartójának megnevezése, székhelye:

Sorkifalud, Nemeskolta és Gyanógeregye Községek Óvodai Intézményfenntartó Társulás

9774 Sorkifalud, Kossuth Lajos utca 30.

Óvodánk, a Sorkifaludi Bokréta Óvoda, a vas megyei Sorkifaludon működik két gyermekcsoporttal: „Katica csoport”, „Csicsergő csoport”.

Intézményünk önálló intézmény.

Négy község óvodáskorú gyermekei járnak óvodánkba.

A gyermeklétszám csoportonként általában eléri, illetve meghaladja a húsz főt.

A gyermekek ellátását 4 óvónő és 2 dajka végzi. A gyermekek fejlesztését logopédus és gyógypedagógus segíti. Új óvodánk 2000. évben került átadásra a helyi általános iskola egy részének átalakításával, illetve bővítésével.

A csoportszobák és a kiszolgáló helyiségek a szükséges működési feltételeket biztosítják.

Az udvar játékeszközeinek EU-s szabványok szerinti átalakítása megtörtént, bővítésük további feladat. Óvodánk udvarát folyamatosan parkosítjuk, esztétikus és rendezett környezettel várjuk a gyermekeket. Óvodánk integrált intézmény, a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére, a különbözőségek elfogadására törekszik.

Minden gyermek számára biztosítjuk az esélyegyenlőséget és a színvonalas óvodai nevelést.

Óvodai nevelésünkben nagy hangsúlyt kap

- A gyermekek harmonikus fejlesztése a hagyományápolás, a természetóvás gazdag eszközrendszerével.
- A hagyományok és a természet iránti fogékonyság megalapozása a gyermekekben.
- Biztosítanunk kell a gyermekek életkorának megfelelő, érzelmi alapon nyugvó óvodai életet, ahol a játék kiemelt szerepet kap, mint az óvodai élet fő jellemzője.
- További törekvésünk, hogy pozitívan befolyásoljuk a családok szemléletmódját, illetve velük tevékenyen együttműködve neveljük gyermekeiket.

Hagyományok tisztelete

A magyar népi kultúra számtalan elemében hordozza a gyermek fejlődéséhez szükséges ismeretanyagot. A hagyományok, népi szokások, jeles események, mind olyan tevékenységek, amelyek felkeltik a gyermek érdeklődését, formálják jellemét. A népi környezet egyszerű harmóniája, a népi játékok sokfélesége, a népmesékben közvetített gondolkodásmód és paraszti éleslátás logikája, a tiszta emberi jellemvonások láttatása és értéke mind-mind üzenet a mai gyermek számára.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Gyermekkép

Az alapprogram szerint az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

E tényezők együttes hatásának a következtében, a gyermeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

Óvodai nevelésünk, gyermekközpontú, befogadó ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

A gyermek személyes voltából következik, hogy vannak jogai, joga van a törvények nyújtotta védelemre, gondozásra és nevelésre, szeretetre és megértésre, gyermeki voltának elismerésére és képességei fejlesztésére.

A szeretetkapcsolatok az egész óvodai nevelésünket átszövik. Az elfogadás, a megértés a tisztelet az óvodapedagógus és a dajka mintájában nyernek értékközvetítést, ugyan úgy mint a derű, az őszinteség, az egymásra figyelés, az udvariasság.

A nevelés egész folyamatának a szemlélete megköveteli, hogy a gyermeket egészséges életközelségben neveljük a személyét érintő és őt érdeklő kérdéseket értelmi képességeinek megfelelően vele megbeszéljük. A fejlődését előnyösen befolyásoló eseményekre és környezeti jelenségekre figyelmét ráirányítsuk, érzelmileg közel álljunk hozzájuk.

Legyenek életvidámak, kreatívak, szeressék és tiszteljék az őket körülvevő természetet, óvják és védjék azt.

Fejlődjön esztétikai érzékük, alakuljon hagyományörző szemléletmódjuk.

Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Óvodánk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő, személyiség fejlesztő) a gyermekben megteremtődnek a következő életszakaszba (kisiskolás korba) való átlépés belső, pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkentését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Nevelési alapelveink

- a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom öveze,
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását,
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak igazodniuk kell a gyermek személyiségéhez.

Óvodai nevelésünk az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs szeretetteljes óvodai légkör megvalósításáról,
- a testi, szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról,
- a tevékenységeken keresztül az életkorhoz, és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalomról, emberi értékek közvetítéséről,
- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A nemzetiséghez tartozó vagy hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésben alapuló integráció lehetőségét.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések:

- Módot és lehetőséget, alkalmat adunk személyiségük, képességeik, tehetségük kibontakoztatására, elsősorban a játéktevékenységen keresztül közvetített, az életkornak megfelelő műveltségtartalmak eszközrendszerével.
- Minden gyermeket feltétel nélkül elfogadunk.
- Minden gyermek a neki megfelelő sajátos bánásmódban részesül.
- Az óvoda fokozott toleranciát, elfogadó magatartást gyakorol a halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési,- magatartási,- tanulási zavarral küzdő gyermekekkel, családokkal.
- A hátrányos megkülönböztetés minden formáját elutasítjuk.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek társadalmi megbecsülésének kérdése gyermekkorban kell, hogy kezdődjék, a kisgyermekek az óvodába bekerülve szerzik első benyomásait társaikról. Ha velük együtt, egymást megbecsülve, egymást nem zavarva nevelkedhetnek, akkor a felnőttkori egy-társadalomban élés számos problémája már eleve megoldható, megelőzhető.

A fejlesztő tevékenység területei és tartalmi

Érzelmi nevelés és szocializáció

A kiemelt figyelmet igénylő kisgyermekek óvodai közösségbe történő beszoktatásakor hasonló problémák jelentkezhetnek, mint ép társaiknál. Félelem az új környezettől, gyerekektől, felnőttektől. Ezért jelenthet számukra is kedvező megoldást az óvodánkban már bevált szülőkkel együtt történő beszoktatás.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek szociális beilleszkedése egyrészt a gyermek személyiségétől, másrészt és nagymértékben a befogadó környezettől, a gyermektársaktól és a pedagógustól, dajkáktól függ.

Munka

A munka jellegű tevékenységeknél feladatunk:

- ✦ Az önkiszolgálás, naposság, alkalmi munkák játékos jellegének megtartása.
- ✦ Az együttesen vállalt munka és az együtt dolgozás örömeinek tudatosítása, képességének fejlesztése.
- ✦ Az eredményes munkavégzéshez szükséges képességek fejlesztése, tulajdonságok alakítása.
- ✦ A jól végzett és eredményes munka örömeinek a tudatosítása.

- ✦ A munka megszervezéséhez szükséges képességek fokozatos kialakítása.

Tanulás

Kiemelten kezelt feladataink a sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekeknél a következők:

- ✦ A gyermekek érdeklődésének felkeltése, és fenntartása változatos tevékenységek kínálatával.
- ✦ Ismereteik rendszerezése, bővítése, valamint azok beépítése eddigi ismereteik rendszerébe.
- ✦ Tapasztalataik, ismereteik verbális megfogalmazására való képesség folyamatos fejlesztése a szakemberek segítségével.
- ✦ Képi és szóbeli megfogalmazási kísérleteik elősegítése.
- ✦ Anyanyelvi játékok játszása.
- ✦ Vizuális, akusztikus, kinezetikus észlelés és érzékelés, verbális emlékezet játékos fejlesztése fejlesztőjátékok segítségével.
- ✦ Képi és verbális gondolkodás és képzelet fejlesztése.
- ✦ Egyéni anyanyelvi fejlesztések.

Anyanyelvi nevelés

Az integrált neveléshez és fejlesztéshez kapcsolódó feladataink ezen a területen a következők:

- ✦ Verbális kommunikációra való igény kialakítása.
- ✦ Beszédtanulási képességek fejlesztése mondókák és versek segítségével.
- ✦ Az aktív szókincs folyamatos bővítése.
- ✦ Egyéni fejlesztéseknél a beszéd és a mozgás koordinálásának fejlesztése.
- ✦ Részképességek fokozatos fejlesztése a szakemberekkel való konzultálás valamint az egyéni fejlesztési terv alapján.

Játék

Az óvodai nevelésben részesülő sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a játék az elsődleges tevékenységi forma. Ezt a terepet kiválóan fel lehet használni a differenciált fejlesztéshez.

Feladatainkat a következőkkel egészítjük ki:

- ✦ Differenciáltan használjuk fel a szakemberek által javasolt fejlesztő játékokat, hogy az arra rászoruló gyermekek speciális fejlesztésére jótékony hatást gyakoroljanak, valamint a problémák megelőzését szolgálják.
- ✦ Figyelembe vesszük, és felhasználjuk a szakemberek által javasolt „fejlesztő játékokat”. Gyermekeként fokozott figyelmet fordítunk a játékon keresztül történő társas kapcsolataik elősegítésére, alakulására.
- ✦ Ezen gyermekeknél még nagyobb hangsúlyt kap a játék elsődlegességének és szabadságának elve (változatos játéklehetőségek kínálatával).
- ✦ Feladatunk továbbá a gyermekek adottságainak, képességeinek, érzelmi – akaratil életének megnyilvánulási lehetőségeinek a segítése, fejlesztése.

- ✦ Az intézményvezető irányításával az intézményben kialakítják a gyermekek értékelésének közös alapelveit és követelményeit, melyekben hangsúlyosan megjelenik a fejlesztő jelleg.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelésének célja:

- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítése,
- a társadalmi integráció megvalósítása,
- a szociális hátrányok kompenzálása.

A célok megvalósítása érdekében fontos a jó együttműködés a szociális ellátó rendszer többi szereplőivel, valamint a fenntartóval, az iskolával és más intézményekkel.

Sajátos nevelési igényű gyermek a csoportban

Sajátos nevelési igényű gyermek az, akiről a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye ezt megállapította.

- A sajátos nevelési igényű gyermek nevelésében az óvónő példát mutat, elfogadja őt olyannak amilyen.
- Az óvodapedagógus bevonja a csoport életébe és képességeihez mérten feladatokat ad neki.
- Segíti őt a társakkal való kapcsolatteremtésben.
- A gyermek kedvező adottságaira épít.
- Hangsúlyozza a „más,” gyermek jó tulajdonságait, saját példáján keresztül a gyermekeket is türelemre, megértésre és toleranciára, a másság elfogadására sarkallja.
- Folyamatosan erősíti a sajátos nevelési igényű gyermek önbizalmát, dicséri teljesítményét, igyekezetét.
- Nevelésünk hatására a sajátos nevelési igényű gyermekben is alakuljon ki az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés és az együttműködési készség.
- Fontos a tárgyi feltételek biztosítása, különösen a nagymozgások fejlesztését, a téri tájékozódást, beszédészlelés és megértés fejlesztését és a gondolkodási stratégiák támogatását szolgáló eszközök.

Közösségi nevelésen belüli feladatainkat a sajátos nevelési igényű gyermeknél az óvónői feladatokat a következőkkel egészítjük ki:

- ✦ Érzelmi biztonság, szeretetteljes légkörre való igény felkeltése, valamint annak fenntartására való képesség kialakítása (hagyományok, szokások, ünnepek segítségével).

- ✦ Az egyéni bánásmód elvének hangsúlyozott alkalmazása.
- ✦ Az életkori sajátosságoknak megfelelő szociális érzékenységre való nevelés.
- ✦ Pozitív érzelmi viszony kialakítása gyermek – gyermek, gyermek – felnőtt viszonylatában.
- ✦ Az én tudat fejlesztésénél, valamint az önértékesítési törekvéseknél az óvodánkban kialakított magatartásformák elfogadtatása.
- ✦ A hangra, beszédre való figyelem képességének kialakítása.
- ✦ A hallássérülés tényének elfogadtatása (a társakkal is).
- ✦ A többi gyermek másságának elfogadtatása.
- ✦ Utánzóképeség fokozott fejlesztése.
- ✦ Viselkedészavarok korrigálása a belső és külső szakemberek segítségével.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek a csoportban

A Beilleszkedési, Tanulási és Magatartás (BTM) zavarral küzdő gyermekek esetében a fejlesztőpedagógus diagnosztizálja a problémát, fejlesztési programot készít és nyomon követi a gyermekek fejlesztését.

Kiemelten tehetséges gyermek a csoportban

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységünk

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységeink:

Óvodásaink eltérő szociokulturális környezetből kerülnek óvodánkba. Fontos feladatunk az egyéni sorsokkal való törődés, a segítségnyújtás.

Minden óvodapedagógus kiemelt feladatai közé tartozik a gyermekvédelmi munka. Gyakorlatunkban a gyermek családi körülményeinek figyelemmel kísérése, fejlődésének követésével együttesen történik.

Különös figyelmet és gondot fordítunk a kedvezőtlen szociális és kulturális környezetből érkező gyermekekre. Fontos feladatunk a közösségbe való beilleszkedésük segítése, az egészséges életmód szokásainak (étkezés, tisztálkodás, mosdóhasználat.) és viselkedéskultúrájuk alakítása. Mindezt eredményesen csak szerető-elfogadó, tapintatos

nevelői attitűddel érhetjük el, mely egyaránt meghatározó kell, hogy legyen a gyermekekkel való bánásmódon túl, a családdal való kapcsolattartásban is. Munkánk során fő elv: a család tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése, a gyermek iránt érzett felelősség.

A gyermekvédelmi munka fő feladata a prevenció, azaz a veszélyeztetettség kialakulásának a megakadályozása (ez az óvodapedagógus és a gyermekvédelmi felelős közös felelőssége).

Ha az óvoda a gyermekeket, veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a Gyermekjóléti Szolgálattól.

A legsúlyosabb esetekben történik meg a veszélyeztetett nyilvántartásba vétel, melynek során az önkormányzat jegyzőjével és a gyermekjóléti szolgálattal szorosan együttműködünk.

Nyilvántartásba vétel szempontjai:

- ✦ súlyos anyagi nehézséghez kapcsolódó elhanyagoló nevelés,
- ✦ elhanyagoló neveléshez kapcsolódó testi- lelki bántalmazás,
- ✦ súlyos érzékszervi károsodás, ill. tartós betegség,
- ✦ a gyermek testi, mentális fejlődésének veszélyeztetése.

Feladat:

- Szülők tájékoztatása a gyermekvédelmi felelős, a gyermekjóléti szolgálat munkatársának személyéről, elérhetőségük idejéről, helyéről.
- Évenként feltárjuk azokat a körülményeket, amelyek óvodásaink családi helyzetét hátrányosan érintik, illetve veszélyeztetik.
- Az óvónő a saját csoportjába lévő gyerekek problémáit elsősorban a családdal történő megbeszélés során, velük együttműködve próbálja megoldani. Amennyiben a kapcsolattartás nem hoz változást, szakember (fejlesztőpedagógus, védőnő, orvos, pszichológus) segítségét kéri.

Elhanyagolt, családi viszályok, bántalmazás esetén a gyermeket érő káros hatások elhárítására az óvodavezető, óvodapedagógus, és a gyermekvédelmi felelős együttesen dönt a gyermekjóléti szolgálat és a jegyző bevonásának szükségességéről. Súlyos esetekben a gyermekjóléti szolgálat munkatársa s a jegyző védelembe vételt, családba helyezést, állami gondozásba vételre tesz javaslatot.

A családnak a nevelésben elsődleges a szerepe, ebben az esetben az óvónő és a gyermekvédelmi felelős feladata a szülők segítése. Ha erőfeszítéseik nem járnak eredménnyel, külső segítséget kell igénybe venni (önkormányzati, gyermekjóléti szolgálat, gyermekorvos).

A folyamatos információáramlás érdekében rendszeres kapcsolatot tartanak.

Az évente készülő gyermekvédelmi kimutatás tartalmazza:

- ✦ az óvodába lévő hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek számát,
- ✦ a veszélyeztetettség fokát.

Az óvodavezető évi két alkalommal, a jegyzővel egyeztetve azon gyermekek névsorát, akik esetében a család jogosult az óvodáztatási támogatásra.

A gyermekekkel kapcsolatos adatokat csak az arra illetékes személyek kezelhetik, a titoktartási kötelezettség betartásával.

Évi 1 alkalommal települési tanácskozást tart a gyermekjóléti szolgálat, melyen részt vesz a gyermekorvos, a gyermekvédelmi felelős vagy az óvodavezető, a védőnő, a gyámügyi előadó, és a körzeti megbízott.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA, FELADATAI

Célunk:

A család, mint elsődleges nevelőközösség erősítése, az egészséges életvitelhez kapcsolódó szokások és a szocializáció megalapozása a családdal együtt. Fejlesztőmunkánk tervezésében és megvalósításában a komplexitás érvényesül, - a játék, a mese és a szabad mozgás középpontba állításával. Az egyes nevelési területek között lévő kapcsolatokra építünk, azok egymást erősítő hatásainak tudatos érvényesítésére törekszünk.

Programunk a gyermekek fejlesztését a játékba ágyazott hagyományörző tevékenységeivel, a változatos, cselekvésen alapuló tapasztalatszerzéssel valósítja meg.

A gyermekeket – ismereteinek megszerzésében - spontán érdeklődése, érzelemvezéreltsége, kíváncsisága irányítja. Fejlődése csakis cselekvésben, tevékenységben biztosítható.

*„Amit hallok elfelejtem, amit látok,
Arra emlékszem, amit csináltam, azt tudom is!”
/órári bölcsesség/*

Az óvodai nevelés általános feladatai:

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül:

- ✦ az egészséges életmód alakítása
- ✦ az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- ✦ az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az egészséges életmód alakítása

- A gyermekek otthonról hozott szokásainak, egyéni igényeinek megismerése.
- Az egészséges életmód, az egészségmegőrzés szokásainak fokozatos kialakítása, a belsővé válás elősegítése.
- A személyi higiéniai feladatok szeretetteljes légkörben történő megvalósítása, szokássá fejlesztése: életmód, testápolás, tisztálkodás, étkezés, (magas cukor-só-telítetlen zsír-tartalom csökkentése); zöldségek, gyümölcsök, tejtermékek fogyasztásának ösztönzése; fogmosás, öltözködés, pihenés, betegségmegelőzés szokásainak kialakítása.

- A testi szükségletek „agyonszabályozás nélküli” kielégítésével elősegítjük fejlődésüket, hozzájárulunk az egészség megőrzéséhez az egészséges életmód kialakításához, egyben személyiségük alakulásához.
- A gyermeki testi képességek védelme, edzése, megőrzése.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- A gyermekek kedve és igénye szerinti szabad mozgás feltételeinek megteremtése, mozgásigényük kielégítése.
- A mozgásfejlesztés megvalósítása, harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- A testi fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet kialakítása, a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások.
- A környezettudatos magatartás megalapozása.
- Megfelelő szakemberek bevonásával-a szülővel , az óvodapedagógussal együttműködve- speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés:

- Érzelmi biztonságra épülő szeretetkapcsolat a felnőttek/nem csak óvodapedagógusok/ és a gyermekek között.
- Az óvoda derűs, kiegyensúlyozott légkör megteremtésével segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, engedjen teret önkifejező törekvéseinek.
- „Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.”/Alapprogram/
- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából elsődleges és modellértékű az óvodában dolgozó felnőttek példája.
- A gyermekeket állandó értékrend vegye körül.
- A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak, akaratának, szokás, - és normarendszerének megalapozása. Erkölcsi tulajdonságok erősítése (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség)
- A természeti és az emberi környezetben megmutatkozó szépre és jóra tudjanak rácsodálkozni, a hagyományörzés legyen része életüknek.
- Fontos a szűkebb és tágabb környezetünkhöz való kötődést segítő pedagógus attitűd.
- Nemzeti identitás tudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz, családhoz való kötődés erősítése.
- „A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.” /Alapprogram/

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása:

- Mindkét nevelési terület áthatja az egész óvodai életet, feladataik valamennyi tevékenységformába beilleszkednek.
- Az anyanyelv fejlesztésének feltétele a szeretetteljes bánásmód és a „beszédes légkör”.
- Természetes beszéd-és kommunikációs kedv fenntartása, ösztönzése.
- A kommunikáció különböző formáinak alakítása és az anyanyelv fejlesztése helyes mintaadással és szabálykövetítéssel /a javítgatás elkerülésével/ - valósuljon meg.
- Az anyanyelv ismeretére, szeretetére való nevelésben - a beszédkapcsolaton túl - fontos szerepük van a meséknek, verseknek, népi játékoknak.
- A gyermekek kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve - változatos tevékenységek biztosításával - újabb élmények, tapasztalatok megszerzése.
- Az értelmi nevelés feladata továbbá a spontán és tervezetten szerzett tapasztalatok, ismeretek bővítése, rendszerezése, valamint az értelmi képességek – kiemelten - az alkotóképesség fejlesztése, tehetséggondozás.
- „Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő, - ösztönző környezet biztosítása.” /Alapprogram/

IV. ÓVODÁNK EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAMJA

„Az élet és az egészség, az embernek semmi mással nem pótolható, alapvető értéke, nélküle sem egyéni, sem társadalmi lét, sem kultúra nem valósítható meg. Az egészség megszerzése, fenntartása és fejlesztése ezért az egyed, illetve a közösség egész életén át az élethez, a sikeres önmegvalósításhoz és a társkapcsolatokhoz szükséges feladatát képezi.”

/Bukovicsné Nagy Judit /

Az óvodai egészségfejlesztési feladatok

a következő nevelőtevékenységekben tükröződnek :

- 1) szomatikus /testi/ nevelés
- 2) pszicho higiénés /lelki/ nevelés
- 3) szociális /társas, közösségi/ nevelés

1. A szomatikus/testi/nevelés feladatai:

A testi nevelés a testre és a biológiai szervezetre irányuló gondozási és esztétikai tevékenységeket foglalja magába. Megvalósításának lehetősége az óvodai nevelésben: **személyi higiénia, környezeti higiénia, rendszeres mozgás biztosítása, betegségmegelőzés, egészségvédelem**

Személyi higiénia:

Az óvodába érkező gyermek magával hozza az otthoni higiénias szokásait, melyek nem feltétlenül azonosak az óvodai életrend szokásaival. Feladatunk: a higiénés állapot és a gyermek egyéni igényeinek megismerése. Augusztusban szülői értekezletet tartunk az új ovisok szüleinek és családlátogatás keretén belül ismerkedünk egymással.

A **helyes életritmust** fokozatosan,- az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével - **a családdal együttműködve alakítjuk ki.**

Az egészségügyi szokások, készségek, képességek alakítására a napirendben elegendő időt tervezünk és rendszeres gyermek-felnőtt együttműködéssel segítjük a tisztaságigény kialakítását, fejlesztjük az egészséges életvitel iránti igényüket.

Az óvodában dolgozó felnőttek személyes példamutatásukkal, törődésükkel, bensőséges kapcsolat kialakításával segíthetik az egészséges életmód alakítását.

Az életritmus, - a táplálkozás, testápolás, öltözködés, mozgás, pihenés –megszervezésével, a hozzákapcsolódó tevékenységekkel és szokások kialakításával biztosítjuk a megfelelő életmódot a gyermekek számára.

Az egészséges életmódra nevelés megvalósítása:

Táplálkozás: a növekedés, fejlődés feltétele

Feladataink:

Az egészséges táplálkozás szokásainak kialakítása, a gyermekek fejlődéséhez szükséges élelmiszerek,-/egészséges kenyerek, péksütemények, húsok, hal, tojás, tejtermékek, zöldség, gyümölcs/ megismertetése. Legyenek ismereteik arról, hogy a felsorolt élelmiszerek fogyasztása milyen fontos a fejlődésük szempontjából. Új ízek megkedveltetése, hasznos ismeretek nyújtása játék közben. Kiemeljük, - hogy a tejtermékek fogyasztása fontos a csontok és a fogak egészséges fejlődéséhez. Heti egy alkalommal gyümölcsöt hoznak a gyerekek, amit néha közösen elkészítünk gyümölcs – salátának, kompótnak. Megismertetjük és megszerettetjük velük a gyümölcsöket, zöldségeket, - kiemelve élettani hatásukat. Kiskertet „kerteltünk „az óvoda udvarán, így a gyermekek megfigyelhetik a növények fejlődését. Az ismeretszerzésen túl „ráérezhetnek”a saját magunk termelte zöldség ízére. Fontos a gyermekek folyadék - szükségletének kielégítése, ennek lehetőségét az egész nap folyamán szükséges biztosítani a teremben és az udvaron egyaránt. Mindezen túl feladatunk:

- ✦ a gyermekek részvételének megszervezése az étkezéshez való előkészületekben/önkiszolgálás, naposság/
- ✦ megfelelő idő biztosítása az étkezésre; ügyelünk arra,hogy az étkezések között 2,5-3 óra teljen el
- ✦ a kulturált étkezési szokások kialakítása

- ✦ az asztal esztétikus rendjének igénye
- ✦ evőeszközök helyes használata

Testápolás: a gyermekek egészségének védelmét, tisztaságigényük kialakulását szolgálja

Feladataink :

- ✦ a családi és az óvodai szokások összehangolása
- ✦ a felnőtt és gyermek bensőséges kapcsolatának elmélyítése a testápolási tevékenységek során, szeretetteljes légkör, példamutatás
- ✦ fontos személyi higiénés feladat : a kézmosás szokássá fejlesztése, fogápolás, - ennek feltétele a saját személyi felszerelés: törülköző, folyékony szappan, fogápolási eszközök
- ✦ a haj -, és körömápolás szükségessége, ehhez saját fésű, illetve mosdónként egy-egy körömkefe biztosítása
- ✦ a WC- használat intimitására ügyelés, WC-papír megfelelő használata
- ✦ helyes zsebkendőhasználat, orrfújás

Öltözködés: védekezés az időjárás változásai ellen

Feladataink:

- ✦ a helyes öltözk. kiválasztásának elsődleges szempontjai: a kényelem és a könnyen le, - ill. felvehetőség
- ✦ a hőmérsékletnek megfelelő öltözködésre, valamint a réteges öltözködésre szoktatás
- ✦ a szülők „nevelése” a fent említett feladatok megvalósulása érdekében
- ✦ váltóruha, váltócipő biztosítása

Pihenés: az óvodai napirend része, a regenerálódást biztosító tevékenység

Feladataink:

- ✦ a gyermekek egyénenként változó alvásszükségletének kielégítése
- ✦ a csoportszoba szellőztetése, friss levegő biztosítása
- ✦ nyugodt légkör megteremtése: mesélés, altatók dúdolgatása, halk zene a gyerekközösség igénye szerint
- ✦ kicsiknek megengedett az otthonról hozott alvójátékok behozatala, azonban fontos, hogy balesetvédelmi szempontból megfelelő legyen/puha, nem túl kicsi/
- ✦ a felnőtt testközelsége a gyermekek igénye szerint
- ✦ a pihenés feltétele: a gyermekek méretének megfelelő fektető ágy

- ✦ A személyi higiénés feladatok megvalósításához szükséges- a minden szempontból megfelelő eszközök biztosítása, azok tisztasága, /fertőtlenítése/, épsége.

Környezeti higiénia :

„ A környezethigiénéiára nevelés magában foglalja az óvoda tisztaságának megóvását, szépítését, virágosítását...”

Feladataink:

Az óvoda udvara legyen esztétikus, gondozott és biztonságos. A „mesevár”, a sziklakert és a veteményeskert gondozásában, a növényápolásban, az udvarrendezésben a gyermekek is kedvük szerint részt vesznek, miközben sok új ismerettel, tapasztalattal lesznek gazdagabbak.

- ✦ a különböző talajfelületekkel ellátott területek más-más tevékenység helyszínéül szolgálnak,
- ✦ az udvaron legyen napos és árnyékos rész egyaránt
- ✦ az óvoda helyiségei: - legyenek esztétikusak, tiszták,
- ✦ a bútorok, felszerelések minden szempontból a gyermekek kényelmét szolgálják, az általuk használt eszközök legyenek elérhetőek számukra
- ✦ legyen biztosított a helyes világítás, fűtés, legyen megoldható a helyiségek naponta többszöri szellőztetése
- ✦ a környezettudatos magatartás megalapozása, - a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása

Rendszeres mozgás biztosítása:

Az Alapprogram kiemeli a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatását. Minden gyermek viselkedését, fejlődését alapvetően meghatározzák testének mozgásai, vagy éppen ezeknek a mozgásoknak a hiánya.

A kisgyermek mozgásszükségletének kielégítése részben **a spontán játéktevékenység** során valósul meg. A gyermekek fokozott mozgásigényét **az udvari szabad játék**, ill. munkálkodás is jól szolgálja. Mindezen túl fontos a mindennapi, rendszeres mozgás biztosítása:

- **mindennapos testnevelés**
- **testnevelés foglalkozás**

Mindennapos testnevelés:

Rendszeres mozgás biztosítása, mozgáskultúra megalapozása, motoros képességek fejlesztése.

Célunk:

- ✦ a mindennapos testnevelés járuljon hozzá a mozgás megszerettetéséhez

- ✦ az óvodapedagógus vidám hangulatot, változatos játékos tevékenységet biztosít, fontos, hogy ő is örömet lelje a közös játéktevékenységben
- ✦ tartalma: - különböző járás, - futás, - mászás, - ugrásgyakorlatok, **középpontban a mozgásos játék álljon** /futó, - fogó, - szabály, - ugrójátékok, játékos utánozógyakorlatok/

Testnevelési foglalkozás:

- ✦ kis – és középsőcsoportban heti egy, nagycsoportban két alkalommal tartunk szervezett foglalkozást
- ✦ a mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása elősegíti az egészségfejlődést, a teherbíró képesség alakulását,
- ✦ a nagymozgások biztosabbá, harmonikusabbá válásától eljutunk a finomabb mozgásokig, a finommotorika fejlődéséig
- ✦ az egyre bonyolultabb mozgások elsajátításával fontos funkciók fejlődnek/egyensúlyérzék, szem-kéz koordináció, térérzékelés, testséma, lateralitás.../
- ✦ „A nagymozgások összerendeződése /koordinálása/ gyakorlás kérdése az egészséges idegrendszerű gyermek esetében. A nagymozgások koordinációja az általános tanulási képességek egyike, s mint ilyen, előfeltétele a speciális tanulási képességeknek is. Ezért egyértelmű és nem vitatható a mozgásszükséglet egyéni mértékének kielégítésére vonatkozó, differenciáló nevelés.”/Jávoriné dr. Kolozsvári Judit/

Betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása:

Az óvodai környezet feltételei jelentősen befolyásolják az egészségfejlesztési feladatok megvalósítását.

Gondoskodnunk kell a megfelelő tárgyi környezetről. Ellenőrizzük a felszerelések állapotát, az esetleges karbantartást, hiánypótlást elvégezzük, ill. elvégeztetjük. A felszerelések megóvásában, környezetünk ápolásában, szépítésében, védelmében a gyerekekkel együtt tevékenyen részt veszünk

A gyermekek figyelmét felhívjuk biztonságuk, testi épségük megőrzése érdekében a balesetvédelem szempontjából fontos szabályokra.

Az óvodában csak teljesen egészséges gyerek tartózkodhat! Beteg, megfázott, gyógyszer, láz- vagy köhögéscsillapítót szedő, még lábadozó gyerek bevétele az óvodába a gyermek biztonságos gyógyulása és a többi gyermek egészségének megőrzése érdekében nem lehetséges. Ilyen esetben az óvónő kötelessége a gyerek átvételének megtagadása.

A fertőző betegségek terjedése szellőztetéssel, megfelelő fűtési hőmérséklettel, párologtatással, megfelelő higiéniaiával megelőzhető. A napközben megbetegedett gyermek fokozott törődést igényel, elkülönítéséről, mielőbbi hazaviteléről gondoskodni kell. Megnyugtatójuk, szükség szerint gondoskodunk róla, ha kell, elsősegélyben részesítjük, súlyos esetben orvos, védőnő segítségét kérjük.

Az Alapprogram kiemeli, hogy a gyermekek szerezzenek egyre több ismeretet szervezetük működéséről, az egészségvédelem alapkérdéseiről. A családi nevelés során szerzett

egészségvédő ismereteket az óvodában új ismeretekkel egészítjük ki /szívverés megfigyelése, légzés szaporasága /. Az ismeretek közlése a foglalkozásokon túl a séták, kirándulások, megfigyelések, játék során valósítható meg.

Az egészséges életmód kialakítását szolgáló tevékenységeink:

- Gyümölcs - nap
- Veteményeskert
- Séták, kirándulások, megfigyelések
- Mindennapos testnevelés
- Mozgásfejlesztő eszközök spontán használata
- Mozgásfejlesztés „Kulcsárné” féle módszer alapján
- Labdaterápia elemeinek alkalmazása
- „Így tedd rá”- gyermektánc
- Boldogságóra / *A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit.*

Az egyes témakörök sorrendben:

- ✚ Boldogságfokozó hála
- ✚ Optimizmus gyakorlása
- ✚ Kapcsolatok ápolása
- ✚ Boldogító jócselekedetek
- ✚ Célok kitűzése és elérése
- ✚ Megküzdési stratégiák
- ✚ Apró örömök élvezete
- ✚ Megbocsátás
- ✚ Testmozgás
- ✚ Fenntartható boldogság

„Arra törekszünk, hogy a Boldogságórák derűs és élménygazdag feladatai, játéakai, valamint gyakorlatai fokról fokra kibontakoztassák a derűt és életszeretetet. Gyermkeink így a jövőbe vetett hittel, bátran járják végig a felnőttiséghez vezető utat, majd boldogságra képes emberré válhatnak.”

/ Prof. Dr. Bagdy Emőke, a Boldogságóra program fővédnöke

2. A pszicho higiénés /lelki/nevelés feladatai:

„A pszicho higiénés nevelés/lelki egészségvédelem/a lelki egészség fenntartásához és fejlesztéséhez szükséges készségek és képességek kiművelését öleli fel.”

- az újonnan érkező óvodások megismerése, szeretetteljes fogadása
- a gyermekközösségbe történő **beilleszkedés** elősegítése, - különös tekintettel a hátrányos helyzetű gyermekek integrációjának megvalósítására
- baráti kapcsolatok erősítése, együttműködés, közös élményszerzés a társ-csoporttal
- a gyermekek közti megkülönböztetés, erőszak helytelenítése,
- rendszeresség, rugalmasság biztosítása, konfliktusok csökkentése, hiszen tudjuk:
- „Ha a vágyak teljesülésének útjába akadályok kerülnek, az kínos és kellemetlen feszültséggel, negatív érzelmek megjelenésével jár.” / Stöckert Károlyné/

A mai világunkban különösen meg kell tanulnunk - az életben maradáshoz, - a környezet tényezőihez való **alkalmazkodás** képességét, ami „az egészségfejlesztésben az egyednek a szociális-kulturális normák és formák iránti elvárásait, a harmonikus személyközi kapcsolatokra és önmegvalósításra vonatkozó képességét és készségét fejezi ki.”

/Bukovicsné Nagy Judit/

3. Szociális/társas, közösségi/nevelés

Az intézményes nevelésnek kiemelt szerepe van a gyermek személyiségfejlődésében. Az óvodában folyó nevelőmunkához nélkülözhetetlen a harmonikus, szeretetteljes légkör, ahol a gyermekek jól érzik magukat, szívesen tevékenykednek együtt. Odafigyelnek egymásra, segítik, elfogadják, meghallgatják egymást. A jó hangulatú, beszédes légkör, a közös játék, élmény, tevékenység jó” kovácsa” a közösségnek. A csoport eredményes összekovácsolásában fontos szerepe van az óvodában dolgozó felnőtteknek, akik az értékkövető magatartást és tevékenységformákat helyezik előtérbe. Fontos, hogy - különös gonddal - igyekezzünk bevonni a peremhelyzetben lévő gyermekeket a csoport életébe.

Esélyegyenlőség biztosítása:

„Az esélyegyenlőség és a másság elfogadása azt az emberi jogot testesíti meg, hogy minden embert – származására, nemére, nemzetiségére, vallására, testi – lelki sérülésére, fogyatékosságára tekintet nélkül – ugyanazok a jogok és lehetőségek illetik meg az életben való érvényesülés folyamatában.” /Bukovicsné Nagy Judit/

Elsődleges feladatunk: - a másság elfogadása, elfogadtatása a gyermekközösséggel /más az életmódja, a teljesítménye, több segítséget, törődést igényel / Fontos, hogy a gyermek érezze, önmaga lehet, olyannak szeretik, amilyen.

Integráló nevelés megvalósítása:

Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy olyan rendszerben fejlődhessen, amely igazodik egyéni szükségleteihez, életkori, - és egyéni sajátosságaihoz, fejlődési üteméhez.

Az óvodai integrációs nevelés kedvező feltételeket teremt a gyermekek számára a későbbi társadalmi beilleszkedéshez.

Sérült és ép gyermek azonos jogokkal rendelkezik - a közösség tagjaként ugyanúgy részt vesznek - az óvodai programokon, rendezvényeken, kiránduláson, mint bármely társuk.

Az együtt nevelődés pozitívan hat a gyermekek személyiségfejlődésére. A mássággal való korai találkozás hozzásegíti őket az egyéni különbségek elfogadásához. - megtanulják a természetes alkalmazkodást.

A sikeres integrációt elősegítő tényezők

- család és a nevelőközösség együtt nevelése, kölcsönös bizalomra épülő kapcsolata
- befogadó gyermek és felnőtt közösség
- támogató és segítő szülői közösség
- a nevelőmunkát segítő szakemberekkel való együttműködés

Az integrált nevelés folyamatában nevelési feladatainkat – a gyermekeket megismerve – egyénre szabottan határozzuk meg.

Sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése

Sajátos nevelési eljárásként alkalmazzuk a sérült gyermek előzetes bemutatását a csoportnak, majd a megérkezéskor olyan bemutatását, amely a segítség, a barátkozás, a közös játék lehetőségeit és eszközrendszerét részletezi. A következő lépés a sérült gyermek alkalmazkodási kényszerének feloldása: az ismeretlen óvodai környezet, az ismeretlen felnőttek és gyermekek, az óvoda napirendje, életrendje alkalmazkodási kényszerének feloldása.

A sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységről a szakértői bizottság hoz döntést. Az óvónők a szakértői vélemény javaslatai és a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei figyelembe vételével – az óvodai élet keretei között segítik a gyermek beilleszkedését, fejlődését.

A különböző hátrányok kompenzálásának legfőbb eszköze a mozgás, **mozgásterápia**, amely a gyermek belső késztetéseire, motívumaira épít.

A fejlesztés megvalósítása:

- A gyermek beilleszkedésének elősegítése, megismertetés a csoport szokásaival /játékok, eszközök használatának rendje, gondozási feladatok/,
- a szokások egyéni tempóban, egyéni képességhez mérten történő elsajátítása,
- képes legyen eligazodni környezetében, kéréseit, kívánságait tudja megfogalmazni,
- legyen képes egyre kitartóbban játszani, tevékenykedni,
- képességeihez, fejlettségéhez mérten kapjon feladatokat,
- a gondozási feladatok ellátása igazodjon a gyermek egyéni szükségleteihez,
- alakuljon ki az alkalmazkodó készség, érzelmi élete megfelelően fejlődjön,
- az óvodai egészségfejlesztési program szerint a napi óvodai életbe ágyazottan valósulnak meg a fejlesztési feladatok,
- vegyen részt –akárcsak rövid időre is – a gyermektársai szerepjátékába, élje át az együtt játszás örömét,
- a társas érintkezés, együttműködés során megkezdődik reális énképének alakulása ,
- a felnőttek feladata: - az egészséges környezet, szabad mozgás, játék, egyéb tevékenységek biztosítása - a gyermek szükségleteihez igazodva – személyiségfejlődése érdekében,
- a többi gyermekkel végzett tevékenykedés során, differenciált bánásmóddal, részben egyéni vagy kiscsoportos formában történjen.

Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

- elsődleges feladatunk: - a gyermek fejlődését veszélyeztető okok felderítése,
- kapcsolat felvétele a védőnővel és a gyermekjóléti szolgálattal
- derűs, nyugodt légkör biztosítása az óvodába kerülő gyermek számára – a gátlások, szorongások feloldása
- az integrálás elősegítésének fontos feltétele a türelmes, elfogadó attitűd a felnőttek részéről
- a gyermekek felzárkóztatásának, differenciált fejlesztésének megvalósítása a közös élmények, játék, egyéb tevékenységek során
- a gyermekek gondozottságának figyelemmel kísérése, egészségnevelési feladatok fokozott szem előtt tartása
- a szociális hátrányok enyhítése a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység
- „A gyermekvédelem a gyermek jogainak érvényesítéséhez, a szülők kötelességeinek teljesítéséhez, a veszélyeztetés megelőzéséhez nyújt jogi háttérrel.
- A gyermekek hibáit, tévesztéseit mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeli, az egyéni megértést elősegítő módon reagál rájuk.

Óvodai egészségfejlesztési program véleményezése

Az aktuális nevelési évre vonatkozó óvodaegészségügyi feladatokat az „Óvodai védőnői éves munkaterv” tartalmazza.

A munkaterv év elején az óvodavezetővel közösen, egyeztetve kerül kialakításra, az intézmény pedagógiai programjának és a változó igényeknek a figyelembe vételével.

A védőnő óvodai feladatai:

- balesetvédelmi, környezethigiénés, élelmezési ellenőrzés évente 1 alkalommal

- személyi higiénia ellenőrzése, tisztasági vizsgálat évente 3-szor, ill. szükség szerint

- egészségfejlesztő tevékenység

Gyermekeknek tartott foglalkozások a munkatervben részletezett témákban.

Lehetőség szerint szülők bevonása pl. előadás, közös programok kapcsán.

- folyamatos kapcsolattartás (jelzőrendszeri kötelezettség) a gyermekek egészséges testi-lelki-szociális fejlődésének nyomon követése érdekében.

- kiemelt, közös célunk a pozitív **érzelmi nevelés**, erre külön figyelmet fordítunk az együttműködés és a tevékenységek meghatározása során.

A Sorkifaludi Bokréta Óvoda egészségfejlesztési célkitűzéseivel, a megvalósítás módjaival és eszközeivel egyetérték.

Sorkifalud, 2017.08.31.

Pajorné Nagy Klaudia
védőnő

Védőnői Szolgálat, Sorkifalud

Sorkifalud, Kossuth L. u. 73.

Tel. 06 30 9948672

e-mail: sorkifalud.vedono@gmail.com

V. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Az óvodai nevelés teljes időtartamában óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel, akinek elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellértékű a gyermekek számára. Az óvodai nevelés eredményességéhez az óvodapedagógusok és a pedagógus munkáját segítő alkalmazottak összehangolt tevékenységére van szükség.

Az óvónői létszámot a Köznevelési tv-ben szabályozott módon határozza meg a munkáltató. A törvényben előírt felsőfokú szakirányú végzettség mellett elengedhetetlen a pedagógus kreativitása.

Az elméleti és gyakorlati továbbképzéseket úgy kell kiválasztani, hogy segítsék az óvodapedagógusokat a Pedagógiai Programban meghatározott célok eléréséhez. Az ismeretek megújítása érdekében szükséges a megfelelő továbbképzés, önképzés. A két gyermekcsoporttal négy óvodapedagógus foglalkozik. Az óvodapedagógusok közül 1 fő óvodavezetői teendőket lát el, 2 fő szakvizsgával rendelkeznek, 1 fő fejlesztőpedagógiai óvodapedagógus diploma kiegészítő vizsgája folyamatban van. A csoportok nevelő munkáját az óvónők közösen irányítják, valamint ellátják a munkaköri leírásukban meghatározott feladataikat. Az óvodai dajkák száma csoportonként 1-1 fő, mindketten szakképesítéssel rendelkeznek. Feladatuk a gondozási és a szakmai munka segítése. Kötelességük, hogy hozzájáruljanak az óvodai nevelés eredményességéhez, az óvoda rendjének, tisztaságának megőrzéséhez.

Az óvodavezető feladata az intézmény személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása a lehetőségektől függően. Irányítja a nevelőtestületet, ellátja a törvényben meghatározott adminisztrációs, gazdálkodási valamint a tanügyigazgatással kapcsolatos feladatokat, képviseli az intézményt a helyi értekezleteken, megbeszéléseken.

A rászorult gyermekekkel heti négy órában logopédus foglalkozik. Munkája kiterjed a gyermekekkel, óvodapedagógusokkal, valamint a szülőkkel kapcsolatos konzultációra, szűrő és fejlesztő eljárásokra. Munkarendjét az óvoda vezetőjével egyeztetve az óvoda működési rendjéhez igazodva alakítja ki. Segíti a beszédhibák kiküszöbölését, felzárkóztató foglalkozást szervez. Segítséget nyújt az óvónőknek egy-egy gyermek vagy gyermekcsoport aktuális problémáinak kezelésében.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

Tárgyi feltételek

Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Tegye lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye

körül, melyek játékaik célja szerint alakíthatók. A gyermek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.

Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéshez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, amelyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

Az óvodapedagógusok a módszertani szabadságukkal élőve tervezhetik és szervezhetik a csoportos foglalkozásokat a szabad játék, az egyéb napi párhuzamos tevékenységek mellett.

A foglalkozások tervezettek, fokozatos időtartamúak, gyakorlatiasak.

A gyermek egyéni szükségleteire szabott, tevékenységben megvalósuló felkészítése különösen az átlagostól eltérő, nehezebben szocializálódó gyermekek számára jelenthet sikeresebb iskolakezdést, végső soron eredményesebb tanulmányokat.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg, és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, **az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.**

A gyermekek óvodában eltöltött 3-4 évét **egybefüggő időnek** tekintjük, amelynek **alapritmusát** az évszakok váltakozása (a természet bennünk is lüktető ritmusa) adja; ezt hétköznapi és ünnepnapok tagolják. Az évszakok szerint változik a kint és bent töltött idő aránya.

A program tartalmi feldolgozása **tíznapos ciklusban** valósul meg.

Mindkét csoport **részben osztott összetételű**. A csoportok kialakítását a nevelőtestület közösen végzi, figyelembe véve a gyermekek születési idejét.

A napirend kialakításának legfőbb szempontjai:

- Kisgyermekkorban az idő nem osztható fel órarendszerű szakaszokra, hanem folyamatos, végtelen egész. Az elfoglaltságoknak is élményszinten egésznek kell alkotniuk.
- Lassúbb tempó, az itt és most elve, a szabadság és korlátozás kellő aránya.
- A gyermekeknek huzamos, összefüggő idejük legyen a játékra, és lehetőségük a szabad mozgásra, elkezdett tevékenységük befejezésére.
- A széjjel és együtt ritmikus váltakozása adja a nap ritmusát, rendjét.
- A gyerekek eltérő szükségleteinek (étkezés, pihenés), fejlődési ütemének lehetőség szerinti figyelembe vétele.
- Minél több tartózkodás a szabad levegőn.

Az óvoda napirendje (szeptember 01-től május 31-ig)

6 ³⁰ – 10 ¹⁵	Szabad játék – ezen belül: <ul style="list-style-type: none">▪ folyamatos tízórai.▪ tevékenység kínálat (a program tartalma szerint)▪ 5 – 35 perces összeülés (közös tevékenység: mese, beszélgetés, születésnapi köszöntő, drámajáték, testnevelés foglalkozás, mindennapos testnevelés, stb.)
10 ¹⁵ – 11 ⁴⁵	Szabad játék az udvaron. (Énekes játékok, mozgásos szabályjátékok kezdeményezése.) gondozási teendők
11 ⁴⁵ – 12 ⁴⁵	Ebéd, testápolási teendők
12 ⁴⁵ – 14 ⁴⁵	Mese, pihenés, párhuzamos tevékenységek, ébredés
15 – 16 ³⁰	Uzsonna, szabad játék (amíg lehet, az udvaron), szabadon választott tevékenységek, vidéki gyermekek folyamatos hazabocsátása a falubuszokkal, gyermekek hazabocsátása

Nyári napirend (június 01-től augusztus 31-ig)

6 ³⁰ – 11 ⁴⁵	Gyülekezés, szabad játék az udvaron, napfürdő-vízfürdő, gondozási teendők, tízórai, óvónő által kezdeményezett tevékenységek, egyéb szabadon választott tevékenységek
11 ⁴⁵ – 12 ⁴⁵	Ebéd, testápolási teendők
12 ⁴⁵ – 14 ⁴⁵	Mese, pihenés, párhuzamos tevékenységek, ébredés
15 – 16 ³⁰	Uzsonna, szabad játék (amíg lehet, az udvaron), szabadon választott tevékenységek, vidéki gyermekek folyamatos hazabocsátása a falubuszokkal, gyermekek hazabocsátása

A heti rend:

A napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő, és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. Kialakításánál elsőrendű szempont az aktualitás. Az őszi időszakban többet sétálunk, kirándulunk. Így előtérbe kerül a környezeti nevelés. A heti rendünk ennek megfelelően változik. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a heti rend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen. A heti rend kialakítását – a kötetlen, szabadon választott és kötött tevékenységek folyamatos rugalmas rendszerét – a csoportban dolgozó óvodapedagógusok önállóan alakítják ki. Programunk jellegéből adódóan a heti rendünkben állandó napot igényelnek

- testnevelési foglalkozások
- a gyümölcsök, zöldségfélék feldolgozása.

HETIREND

HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
Szabad játék Játékba integrált egyéni fejlesztés Mindennapos testnevelés	Szabad játék Játékba integrált egyéni fejlesztés Mindennapos testnevelés	Szabad játék Játékba integrált egyéni fejlesztés Mindennapos testnevelés	Szabad játék Játékba integrált egyéni fejlesztés	Szabad játék Játékba integrált egyéni fejlesztés Mindennapos testnevelés
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	Külső világ tevékeny megismerése, matematikai tapasztalatszerzés	Testnevelés (mozgás)	Munka jellegű tevékenység kezdeményezés
Verselés, mesélés, mondókázás	Verselés, mesélés, mondókázás	Verselés, mesélés, mondókázás Gyümölcsök, zöldségek feldolgozása	Verselés, mesélés, mondókázás	Verselés, mesélés, mondókázás

A gyermeki tevékenység megtervezésében az óvónők módszertani szabadsága érvényesül. Az általános ütemtervek tartalmazzák az irodalmi, a vizuális, az ének-zenei nevelést, a mozgás és a külső világ megismerésére vonatkozó tapasztalat és ismeretszerzés anyagait. Ezek a heti tervekben válnak konkréttá, amit a csoportnaplókban dokumentálunk. A gyermek egyéni fejlődésének nyomon követése céljából névre szóló feljegyzések készülnek, amelyek segítséget nyújtanak a gyermek fejlesztéséhez.

Az óvoda csoportszerkezete:

Az óvoda csoportszerkezetének kialakításakor több szempontot is figyelembe kell vennünk pl. a gyermekek életkori sajátosságai, szülők igényei. Óvodánkra jellemző csoportszerkezet a vegyes életkorú csoportok működtetése. A helyi adottságokat és lehetőségeket mérlegelve nem zárkozunk el az esetleges részben osztott csoportok létrehozásától sem. A nevelési program hatékonyságát nem a csoport szervezeti kerete határozza meg, hanem az óvodapedagógus egész egyénisége. A gyermekcsoportokat a mesékből, gyermekdalokból jól ismert állatnevekkel (szimbólumokkal – katica, madár) jelöljük. (katica, csicsergő)

Ünnepek, hagyományok

Óvodai ünnepeink lényegét a hosszas készülődés, a ráhangolódás adja. Ennek egy-egy eleme csoportonként – a szülőkkel való megbeszélés szerint – lehet más és más, ez is mutathatja a csoportok önálló arculatát.

- Szüreti délelőtt
- Őszi vásár
- Márton napi lámpás felvonulás
- Állatok világnapja
- Mikulás-várás
- Luca
- Karácsony – hosszú adventi készülődéssel, ajándékkészítéssel, mézeskalácssütéssel, meghitt hangulattal
- Farsang
- Március 15.
- Kiske
- Víz világnapja
- Húsvéti tojásfestés, ajándékkeresés
- Föld napja
- Madarak és fák napja
- Pünkösöd
- Májusfa állítás
- Anyák napi készülődés, személyes köszöntő
- Gyermeknap – örömteli, humoros együttlét
- Évzáró közös együttlét, játék a szülőkkel, májusfa kitáncolás
- Nemzeti Összetartozás Napja

A szüret, a Márton nap, az Őszi vásár, a farsang, az anyák napja, az évfárá nyilvános, melyre szülők és más vendégek is hívhatók.

Az óvodapedagógusok kezdeményezésére csoportszinten más ünnepélyek, rendezvények is nyilvánossá tehetők.

Csoportonként az adott napon ünnepeljük a gyermekek **születésnapját**.

Fontosnak tartjuk az életkoruknak megfelelő **helyi hagyományok** gondozását.

Az óvoda kapcsolatai

Az óvodai nevelés a **családi neveléssel együtt** szolgálja a gyermek fejlődését. Óvodánk környezetére nyitott. Minden olyan intézményi és szervezeti formában együttműködik, amely alapfeladatát szolgálja.

A család

Legfontosabb együttműködő partnerünk a **család, a szülő**.

Együttműködésünk **meghatározója**: a gyermek neveléséért elsősorban a család a felelős.

Együttműködésünk alapja a **kölcsönös bizalom, elfogadás**. Különösen fontos a hátrányos helyzetű, valamint a magatartási vagy egyéb problémát mutató gyermekek családjához való tapintatos, segítőkész közeledés, az együttműködés a gyermek érdekében.

Az óvoda ugyanakkor enyhíteni hivatott a gyermekeket ért káros hatásokat azáltal, hogy a gyermekeket az óvodában érzelmi biztonság, nyugodt, elfogadó légkör övezi, és szinte észrevétlenül olyan hatások érik, amelyek testét, lelkét, személyiségét egyaránt erősítik.

A partnerközpontú működés - az intézményi minőségirányítási programban meghatározott – keretein belül is törekszünk a szakmailag indokolható szülői elvárásoknak való minél jobb megfelelésre.

A családdal való kapcsolatalakítás, együttműködés formái:

- A szülő gyermekével óvodába lépés előtt ismerkedő látogatást tehet az intézményben.
- A szülők bármikor (nem csak a befogadási időszakban) betekintést nyerhetnek a csoport életébe.
- A napi személyes kapcsolat, párbeszéd lehetősége adott.
- Óvodánkon belül lehetőség nyílik nyílt napokon való részvételre.
- Minden pedagógus tart intézményünkben fogadóórát, általában egy csoportban dolgozó óvodapedagógusok egyszerre jelennek meg ezen időpontokon a minél tudatosabb együttműködés érdekében.
- A szülői értekezletek témáinak kiválasztásába bevonjuk a szülőket. A megbeszélésre, beszélgetésre igyekszünk a hangsúlyt fektetni.
- Folyamatosan tájékoztatjuk a szülőt gyermeke óvodai életéről, fejlődéséről, tevékenységéről.
- Igény szerint családlátogatás keretében kezdeményezzük, teremtünk lehetőséget a nyugodtabb, bizalmasabb beszélgetésre, ezzel is segítve az együtt-nevelést.

- A faliújságon keresztül felhívjuk a szülők figyelmét az aktuális eseményekre.
- Alkalmanként külső pedagógiai szakember munkáját is igénybe vesszük a segítséghez, illetve közreműködünk a szülő és a szakember közötti kapcsolat megteremtésében.
- A családi ünnepekre az óvodában is készülünk, segítjük a ráhangolódást.
- Változatos évfárók a szülők aktív közreműködésével és igényei szerint.
- Egy internetes közösségi oldalon adatlapot üzemeltetünk, melyen feltüntetjük az éppen aktuális programot, fontos közérdekű információt, képeket töltünk fel a gyermekek mindennapjairól, óvodai életéről, melyeket csak a tagként megjelölt szülők, emberek láthatnak, olvashatnak.

Az óvodai nevelőmunkát a szülők alapvetően a nevelők munkájába vetett bizalmukkal segíthetik. Ezen túl azzal, ha

- gyermekükkel kapcsolatos gondjaikat őszintén megbeszéljük, rendszeres kapcsolatot tartanak az óvónővel;
- elmondják javaslataikat, véleményüket az óvodai nevelőmunkáról;
- aktívan részt vesznek a szülői értekezleteken, a közös programokon, a tárgyi feltételek javítását szolgáló közös munkákban;
- civil szervezetekben megjelenítik az óvoda érdekeit, értékeit, segítik az intézményről alkotott pozitív kép kialakítását;
- segítik gyermekük közösségbe való beilleszkedését, az óvodai szokások, (közösségi, magatartási) szabályok elsajátítását; a sajátos nevelési igényű gyermekek befogadását.

Az iskola

Az iskolával való kapcsolatunk legfőbb célja a gyermekek számára a **minél zökkenő mentesebb átmenet** elősegítése. Fontos az előzetes véleménycsere, majd a tapasztalatok megbeszélése.

Az iskolával való kapcsolat tartalma:

- Évente 1-1 alkalommal szakmai tapasztalatcsere, kölcsönös látogatás.
- Közös programok szervezése lehetőség szerint.

A Klebelsberg Oktatási Központ alkalmazásában lévő logopédus végzi az óvodások beszédjavítását.

A fenntartó

A gyermekeket közvetlenül érintő kapcsolatokon túl az együttműködésünk a **fenntartó önkormányzatokkal** a legszorosabb. A működési feltételeket biztosítják az óvoda részére. A működéshez elsősorban gazdasági szemlélettel közelítenek, emellett elvárják a jelenlegi óvodakép fenntartását, a szülők gyermek-elhelyezési igényeinek kielégítését.

Gyermekevédelmi kapcsolatok, tevékenység

Az óvoda vezetője és gyermekevédelmi felelős szoros kapcsolatot tart fenn a **Gyermekejóléti Szolgálattal** a hátrányos helyzetű családok segítése érdekében.

Az óvoda gyermekevédelemmel összefüggő tevékenysége:

- Kölcsönös bizalomra épülő kapcsolat kiépítése és folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel. Tapintatos - a gyermeket veszélyeztető helyzetekben viszont határozott - véleménynyilvánítás; jelzés a hatósági feladatot ellátó szervezeteknek.
- A gyermekek szociokulturális helyzetének feltérképezése, folyamatos figyelemmel kísérése. Szükség esetén konkrét segítségkérés.
- A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek rendszeres óvodába járásának fokozott ösztönzése, elvárása.
- Folyamatos, élő kapcsolat az óvónők – gyermekevédelmi felelős – családgondozó között (a jelzőrendszer működtetése) – kiemelt figyelemmel a gyermekek testi-lelki bántalmazására vagy elhanyagolására.

Egyéb kapcsolataink

A pedagógiai szakmai- és szakszolgálat intézményeivel folyamatos munkakapcsolatban állunk.

Helyi szinten kapcsolatot tartunk:

- A gyermekek egészségmegőrzése, egészségvédelme érdekében a védőnővel.
- A gyermekek kultúrálásának segítésében:

- A nagyobb gyermekek megismerkednek a Berzsenyi Dániel Könyvtárral és programjaival „ Meseláda „ a Szombathelyi Múzeumokkal „ Múzeumnyitogató „.
- A nagyobb gyermekek ellátogatnak a Mesebolt bábszínház előadásaira.
- A helyi baba-mama klubbal (vállalás alapján)
- Vállalkozókkal, üzemekkel, akik esetenként segítik az óvodát.
- Az óvónők eleget tesznek egyéb társadalmi felkéréseknek.

VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉG FORMÁI

Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad – képzettársításokat követő szabad játékfolyamat, az **óvoda elemi pszichikus szükséglete**, melynek minden nap visszatérő módon, lehetőleg zavartalanul, hosszantartóan ki kell elégülnie. A játék az egészséges személyiségfejlődés feltétele.

A játék **örömforrás**, mert

- ✦ önkéntes és szabad
- ✦ önmagáért való (a vele járó élményekért, érzésekért)
- ✦ valóságszerű, de nem valóságos („mondjuk azt; tegyük úgy”)
- ✦ a valóság tér- és időbeli korlátai nem érvényesek
- ✦ megfelel az életkori sajátosságoknak, a gyermek komplex látásmódjának (minden mindennel összefügghet, mindenből minden lehet)
- ✦ a valóság és a fantázia közötti szabad próbálkozások és asszociációk színtere
- ✦ sajátos gyermeki rendje van (a berendezés, az eszközök alakíthatóak; nem gátolják merev szabályok)

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, segítőtve, kezdeményezővé, indirekt irányítótá válik. Jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységsszervezésen is meg kell mutatkoznia.

A gyermek a **játékban ismeri meg, tanulja az őt körülvevő világot és benne saját magát**, élményei **belső tudássá** válnak. Tapasztalatokat szerez, ügyesedik, fejlődik önállósága, kezdeményezőkézsége, aktivitása. Intimitást, közeledést - távolodást, feszültségtűrést gyakorol.

A **közös játék** élménytöbbletet, kölcsönös utánpótlást, modellkövetést jelent, ugyanakkor egyenlő a közös fantáziálással is. A gyermek számára a társakkal folytatott közös játék **szükséglet és lehetőség** is egyben.

A játék valamennyi tevékenységformát magába foglalhatja, ami ebben az életkorban érdekes lehet. A dalok, versek, mondókák, rajzok, kézimunkák segíthetik a játék érzelmi, képzeleti átélését. Általuk a felnőtt saját „tudásanyagával” gazdagíthatja a játékot, építheti a gyermeki műveltséget is – a szabad játék elsődlegességének tiszteletben tartásával.

A játék **helye** az egész csoportszoba, amely átrendezhető a játék céljainak megfelelően. Lehetőséget nyújt „elbújásra, magányra” és nagyobb teret igénylő játékokra egyaránt. Meghatározott szabályok betartásával játszhatnak a gyermekek a csoportszobán belül bárhol. Óvodánkban az **udvar** is a játék fontos színtere.

A **munka jellegű tevékenységeket** a játék, a mindennapok természetes részének, önkéntes, örömteli tevékenységeknek tekintjük. Ebben az életkorban a munka a gyermek számára csak akkor magától értetődő, ha játékba ágyazott.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- megfelelően tudjon alkalmazkodni a játék szabályaihoz,
- önállóan tervezzék meg a játékot, osszák el a szerepeket, válasszák meg a játékeszközöket,
- egyéni fejlettségüktől függően, ötleteik alapján egyre bonyolultabb építményeket, alkotásokat hozzanak létre,
- megfelelően tudják használni a barkácsoláshoz szükséges eszközöket, a játékszabályokat pontosan tartásuk be,
- élményeik alapján játékhelyzeteket hozzanak létre.

Verselés, mesélés

Az óvodáskor legfontosabb átörökítendő népi, dajkai hagyománya a **mondókázás**. Rendkívül fontos, hogy a mondókák, népi gyermekversek, tréfás szólások, rigmusok a különféle **tevékenységek természetes részévé váljanak**, mert egyrészt **ősi műveltséget közvetítenek**, másrészt **felnőtt és gyermek kapcsolatát, érzelmi összhangját erősítik, hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez**.

Általuk ritmus – játék – beszéd – mozgás – érzélem egy tevékenységben valósul meg. Mindezek együtt segítik a belső ritmus kialakulását, beszédre készítetnek. Sok mondóka eleve mozgásos játék, de a gyermekek kísérhetik tapssal, ritmushangszerekkel is. Kiemelkedő szerepet kapnak az őszi befogadási időszakban, de kell, hogy legyen az óvónő tarsolyában a legkülönbözőbb helyzetekre egy-egy.

A mondókák, dúdolók a **versek** megkedveltetésének alapjai, ritmusai, zeneisége és hangulata. A vers játék a nyelvvel, az érdekesen, szépen hangzó beszéddel. A verseket mondjuk, és nem tanítjuk.

A mese - hallgató és mesélő (gyermek és óvodapedagógus) közös élménye, kölcsönös egymásra figyelés, amelyhez elengedhetetlen a könyv nélküli szövegtudás, a fejből mondás, szemkontaktus. Könyvből ritkábban és pihenés előtt mesélünk. A mese visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál.

A mesélés anyagát mindenekelőtt a magyar népmesekincsből választjuk, amelyet kiegészíthetnek klasszikus és kortárs magyar írók gyermekeknek szóló művei.

Alkalmanként mondhatunk saját magunk által kitalált kis történeteket, a gyermek életéhez, hétköznapijához kapcsolódóan.

Népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi legyenek jelen.

A mindennapos mesélés, mondókázás, verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. A mese az óvodai élet állandóan zajos, nyüzsgő közegében a csend szigete.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- a gyermekek várják, igényeljük a mesehallgatást,
- szívesen mesélnek, dramatizálnak, báboznak önmaguk szórakoztatására is,
- szívesen ismétlegessék a verseket, rigmusokat,
- tudjanak mesét befejezni, történetet kitalálni, s ezt mozgásban megjeleníteni,
- a mese bizonyos részleteit rajzaikban is meg tudják jeleníteni.

Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben ezekkel **feladatunk a zenei érdeklődés, anyanyelv megalapozása.** Formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

Az **énekes játékok** egyrészt a csoportos játék, a különböző érzelmek megjelenítésének, átélésének lehetséges formái, másrészt magukban hordozzák a hallás- és ritmusérzék fejlesztés mozzanatait. Az óvónő választása a zenei és mozgásanyag figyelembe vételével tudatos, de a gyermekek számára nem „csinál” belőle külön feladatokat. A gyermek ösztönösen vonzódik a mondókákhoz, énekes játékokhoz, amelyek a **mozgás – ritmus – egyenletes lüktetés – hangzás együttes örömforrásai.** Az óvónő erre építve valósítja meg „észrevétlenül” az egyensúlyérzék, egyenletes ritmusérzék, mozgásritmus, térészlelés és hallásfejlesztés, zenei kreativitás feladatait. A megvalósítást sokféle ritmusjátékos hangszer is segíti, amelyek mindig elérhetők a gyermekek számára.

A dalok válogatásának szempontjai:

- ✦ a gyermekek által tisztán énekelhető hangterjedelem
- ✦ a játékszabályok áttekinthetősége
- ✦ a térformák és a mozgásanyag változatossága
- ✦ aktuális érzelmi állapot

Az **óvónő énekelgetése** a napi tevékenységekhez kapcsolódva színesíti, gazdagítja azokat. A **zenehallgatási** célú éneklés viszont a meséhez hasonlóan csendet kíván – alkalma lehet az összeülés vagy a pihenés -, hogy hangulatot teremthessen, érzelmeket kelthessen. Anyagát elsődlegesen a magyar népdalkincsből merítjük.

Gépi zenét csak ritkán használunk.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- vissza tudja tapsolni a szöveges ritmus motívumokat, a zenét, népdalokat, műzenei szemelvényeket, más népek gyermekdalait figyelmesen hallgatja,
- szeret énekelni, mondókázni, egyedül is kezdeményez énekes játékot,
- egyéni képességeihez mértén igyekszik tisztán énekelni, mondókázni, meg tudja különböztetni az egyenletes lüktetést a dal ritmusától, a különbséget kifejezi cselekvéssel, énekkel, mozgással,
- ismeri az egyszerű játékos, táncos mozgásokat, és ezt esztétikusan kivitelezi,
- a ritmusjátékos hangszereket ismeri és használja.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, valamint az esztétikus tárgyi környezettel, a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel való találkozás is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

Szerves része az óvodai életnek, átszővi a mindennapokat. Az óvoda nyugodt, biztonságot nyújtó, bizalmat sugárzó légkörében a gyermek **benne feltárja érzelmeit, rejtett gondolatait, belső üzeneteit** számunkra. Segítségével **oldja belső feszültségeit**. Az óvodapedagógus minden nap különböző kreativitásra ösztönző eszközöket biztosít a gyermekek számára.

Az ábrázoló tevékenység az **önkifejezés** és a **finommotorikus fejlesztés** fontos lehetősége. Segíti ugyanakkor a gyermek képi kifejezőképességének, képi gondolkodásának fejlődését; sajátos látás- és megoldásmódok előtérbe kerülését.

Igyekszünk a gyermekekben az alkotás és az esztétikus környezet kialakításának igényét felkelteni.

A műalkotásokkal, a **népművészeti elemekkel**, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus, tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszköze a személyiségfejlesztésnek.

A gyermeki alkotás a **belső képek** gazdagítására épüljön.

Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való **bemutatására** és a **tehetségek** bátorítására.

Ez a tevékenység általában maga is játék, illetve ami elkészült, az gyakran a játék eszközeként él tovább. Elsősorban a természetes anyagok adta lehetőségeket igyekszünk kihasználni. Az eredményt nem minősítjük – a tevékenység öröme a fontos.

A festés, mintázás, rajzolás feltételei mindig álljanak a gyermekek rendelkezésére. Az óvónő időnként mutasson egy-egy érdekes, új technikai lehetőséget.

Elsődleges feladatunk a **feltételrendszer biztosítása**:

- ✦ Jó minőségű eszközök, anyagok sokszínű kínálata, amelyből a gyermek választhat.
- ✦ Az eszközök mindig elérhetőek, hozzáférhetőek legyenek.

- ✦ Az óvónő a technikát, az anyagokkal, eszközökkel való bánásmódot mutassa meg, ismertesse meg a gyermekekkel.
- ✦ Az eltérő formai környezet biztosításával segítsük a gyermek fantáziájának szabad kibontakozását, formavilágának gazdagodását.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- a természet anyagait ismerik, felhasználják alkotásaikhoz, a tér-, forma-, színeképzeteik gazdagok,
- fejlődik esztétikai értékítéletük, természetszemléletük, ízlésük,
- a gyermekek sokféle anyagismereti tapasztalatokat szereznek, biztosan használják az alkotáshoz szükséges eszközöket,
- ismerik az alapszíneket, árnyalataikat, színhasználatuk változatos,
- emberábrázolásukban megjelennek a részformák, próbálnak egyszerű mozgásokat ábrázolni,
- fejlődik figyelmük, kitartásuk, akaratuk, szem- és kézkoordinációjuk, finommozgásuk, fantáziájuk.

Mozgás

Az egészségfejlesztés korszerű értelmezésben, a mozgás és az értelmi fejlődés egymást erősítő, kedvező hatásának hangsúlyozásával, az érzelmi biztonságban történő gyakorlási formák biztosításával. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a mozgásos játékok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely- és helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, és a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, melyet sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. Nagyon fontos a **rendszeresség** és az **egyéni szükségletek figyelembe vétele**.

A mozgás kisgyermek **lételeme**, alapvető szükséglete. Meghatározó formája ebben az életkorban a **szabad mozgás**.

Alapvető feladatunk a gyermekek egyensúlyérzetének, belső ritmusérzékének kialakítása, fejlesztése. A torna, mozgásos játékok fejlesztik a gyermek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyérzék), és testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. Hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-, ellenálló képességét és az egyes szervek teljesítőképességét. Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatását. Segítik a térben való tájékozódást, helyzetfelismerést, döntést, alkalmazkodó képességet, valamint a személyiség akaratú tényezőinek alakulását. Rendkívül fontos, hogy a **gyermek egyéni fejlődésének útját járhasa be**. Ezért olyan

feltételrendszert kell kialakítanunk, amelynek kínálatából belső szükséglete, motívumai szerint választhat, azt számtalanszor gyakorolhatja, ismételheti. A sokféle mozgásra serkentő eszköz már önmagában is ösztönöz, segíti sokoldalú mozgástapasztalatok megszerzését, mozgáskreativitásuk kibontakozását.

Elsődleges a nagymozgások fejlesztése, majd erre épülnek a finommozgások.

A későbbi fejlesztés a mozgáson keresztül szerzett ismeretanyagra, a megszerzett erőre és a személyes biztonságra, önbizalomra épül. **A mozgás transzferhatása** a személyiségfejlődés minden területén érvényesül.

A **szabad mozgás** az énerősítés fontos és szerves része.

A szabad mozgás **legfőbb terepe az udvar**, hiszen a szabad levegőn végzett mozgás még hatékonyabb.

Az elsősorban természetes anyagokból készült eszközök a nagymozgások, a szem – kéz, szem – láb koordináció, a téri tájékozódás fejlesztését, különböző mozgássorozatok elvégzését teszik lehetővé. Az eltérő fejlődési ütemű gyermekek mindegyike megtalálja a szintjének megfelelő fokozatot, illetve emellett a „kihívást” is.

Fontosnak tartjuk, hogy az udvaron is sokféle kiegészítő eszköz álljon a gyermekek rendelkezésére.

Az óvoda udvarát nem osztjuk csoportokhoz kötődő részekre, így a gyermekek szabadon használhatják a sokféle lehetőséget biztosító viszonylag nagy területet. Fontos feltétele ennek, hogy minden felnőtt minden gyermekre ügyel.

A csoportszobában is megteremtjük a feltételeit annak, hogy a gyermekek mozoghassanak, mozgásigényüket kielégíthessék. Az ehhez közösen felállított szabályok betartatása önfegyelmiük, szabálytudatuk fejlesztésére is kiválóan alkalmas.

A gyermekeknek többször egy héten lehetőséget biztosítunk 10 – 15 perces szervezett mozgásban való részvételre. Ennek időpontját az óvónő szabadon választja meg a rugalmas napirend keretei között.

Egy, a hetirendben rögzített napon hosszabb, az óvónő által tervszerűen felépített testnevelés „foglalkozásra” kerül sor. Ezek az alkalmak a közös együtt-mozgás élményén túl lehetővé teszik a gyermekek számára, hogy saját képességeiket, „tudásukat” társaikhoz viszonyíthassák, felmérhessék.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- növekszik teljesítőképességük, cselekvőképességük gyors,
- mozgásuk összerendezett, harmonikus,
- egyszerű vezényszavakra képesek mozgással válaszolni,
- finommotorikájuk erőteljes fejlődésnek indul,
- a testnevelés foglalkozás alatt játszott játékoknál kialakul szabálytudatuk,
- képesek tempó- és iránytartásra
- fejlett testsémával rendelkeznek, biztosak a jobb-bal irányban

- egyensúlyérzékük mind a talajon, mind a szereken biztos
- téri tájékozódásuk kialakult.

A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi - tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése közben pozitív érzelmi viszonya alakul a természettel szemben..

Valóságos élethelyzetekben és a játékban természetes módon ismerkednek a gyermekek az őket körülvevő világgal. A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan közvetlen, személyes tapasztalatok birtokába jut, amelyek szükségesek az abban való eligazodáshoz, tájékozódáshoz.

„Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.”(Alapprogram)

A környezet megismerése révén sokoldalú **matematikai tapasztalatokat** szerez a gyermek. Felismeri a mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyokat, alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

Feladataink:

- A mindennapi nevelés folyamatában spontán adódó alkalmak felhasználása, a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára építve.
- Biztonsággal mozogjanak környezetükben, szívesen tartózkodjanak a szabadban.
- A természettel való pozitív érzelmi viszony kialakítása sokoldalú tapasztalatszerzés, tevékenység során.
- Erre épülve valósulhat meg a természetet védő, óvó magatartás, a környezeti kultúra szokásainak megalapozása.
- Minden évszakban legalább egy alkalommal kirándulás keretében is szerezzenek közös tapasztalatokat, élményeket az őket körülvevő természeti környezetről.
- Ismerkedjenek városunk természeti és társadalmi környezetének főbb jellemzőivel (növény-, állatvilág, épített örökség). A szülőföldhöz való kötődést erősítse a helyi építészeti, környezeti, kulturális értékek életkoruknak megfelelő megismertetése.
- Környezettudatos magatartásra nevelés: az óvoda tárgyi környezete és az óvónő mintaadása segítse a környezettudatos viselkedés, szokások kialakulását.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- a gyermekek elemi ismeretekkel rendelkezzenek, tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét,
- ismerjék a környezetük közelében lévő intézményeket, esztétikai alkotásokat,
- szeretik lakóhelyüket, ragaszkodnak hozzá,

- különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködnek szépségükben,
- tudják, hogy az időjárás, és a növények fejlődése között összefüggés van,
- ismerik az alapvető közlekedési szabályokat és be is tartják azokat,
- ismerik a közlekedési eszközöket, ismerik a környezetükben lévő jellemző növényeket, a növényápolási munkákat,
- a megismert állatokat a környezetükben elhelyezik és csoportosítják,
- fel tudják sorolni testrészeit, igényesek testük tisztaságára, védelmére, egészségügyi szokásokat betartják,
- ismerik a színeket és színárnyalatokat,
- tárgyakat meg tudnak számolni, össze tudnak mérni két vagy több halmazt,
- képesek jól ismert tulajdonságok alapján válogatásra, sorba rendezésre,
- értik és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat,
- elő tudnak állítani különféle elemekből, különféle elrendezéssel, bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet,
- azonosítani tudnak különféle helyzetükben is egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat,
- értik és követni tudják az irányokat (jobb, bal) illetve a helyeket kifejező névutókat (alá, fölé stb.).

Munka jellegű tevékenységek

A gyermek munka jellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység,
- a tapasztaltszerzésnek és környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége.
- a közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Feladataink:

- Ösztönözni a szülőket, hogy a gyermekek otthon is gyakorolják az önkiszolgálást.
- Mindig vegye figyelembe a gyermekek fejlettségi szintjét, teherbírását.
- Az óvónő hagyja szabadon próbálkozni a gyermekeket, közben ismerje meg alapvető készségeiket.
- A gyermekek munkája tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együtt dolgozást, és pozitív értékelést igényel.
- Eszközök biztosítása, használatuk gyakorlása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- megbecsülik saját és mások munkáját,
- kitartásuk, felelősségtudatuk fejlődik,
- ismerik a környezetükben élő felnőttek munkáját, szüleik foglalkozását,
- megismerkednek a környezetükben adódó munkalehetőségekhez szükséges eszközökkel, használatukkal,
- a hagyományörzés munka jellegű tevékenységeinek gyakorlása során a gyermekek tapasztalatokat, jártasságokat szereznek,
- szeretnek közösen dolgozni, próbálkoznak a munkamegosztással,
- betartják a környezet rendjének, épségének, tisztaságának fenntartása érdekében hozott szabályokat, szokásokat,

- örülnek munkájuk sikerének.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatcsere,
- a játékos, cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Önként és örömmel vesz részt a tevékenységekben
- Képes egy dologra hosszabb ideig összpontosítani
- Betartja az együttéléshez szükséges szabályokat
- Igyekszik befejezni az elkezdett munkát, jól megoldani a feladatot, nem zavarja a többiek tevékenységét
- Képes következtetésekre, ok-okozati összefüggések felfogására
- Mindent, amit megtanul, fel tud idézni

- Eligazodik a környezete személyi és tárgyi viszonyai között

Az óvónő szerepe, feladatai a gyermeki tevékenységekben

- Együtt él, együtt rezdül a gyermekekkel. Mindig megszólítható, segítő társ, de tapasztalhatóan valami olyasmit is tud, amiért érdemes ráfigyelni, a közelében lenni.
- Szerepe szerint inkább karmesteri és kitaláló „művészember”, mint tanító, megtaláló „tudós” a kicsik között.
- Cselekvési alternatívákat kínál – elősegítendő a gyermekek személyiségének, egyéni képességeinek sokoldalú kibontakoztatását – amelyekből a gyermek szabadon választhat a benne lévő motívumok alapján.
- A differenciálás megfelelő módja, formája jellemző.
- Mesterségbeli tudása, tapasztalatai birtokában szabadon szervezi, szabályozza a nevelés folyamatát; engedi a gyermek szabadságának kibontakozását, örökíti át kulturális hagyományaink alapjait.
- A gyermekbe vetett feltétel nélküli bizalom, gyermekközpontú nevelői attitűd jellemzi. Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, viselkedésekhez.
- Nevelői eszköztárában fontos szerepet kap a humor.
- Felszabadultan, magától értetődő természetességgel használja a mozgás – kép – beszéd jelrendszerét; szakmailag, emberileg hiteles.
- Gondoskodik a gyermekek egészségének, testi épségének megóvásáról. Figyel a gyermekek gondozására, gondozottságára – a dajkákkal együttműködve.
- Különböző problémahelyzet biztosításával elősegíti a problémamegoldó, önálló gondolkodás fejlődését.
- Használja a modern információfeldolgozási eszközöket, példát mutat az infokommunikációs eszközök óvodában indokolt alkalmazására. A rendelkezésre álló digitális eszközöket célszerűen használja.
- A rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat és eszközöket is ismeri, kritikusan, céljainak megfelelően használja.
- A gyermeki tevékenységet, a foglalkozásokat a cél(ok)nak megfelelően, logikusan építi fel.
- A csoportjában felmerülő konfliktusokat, azok okait felismeri, helyesen értelmezi és hatékonyan kezeli. Konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönzi.

VII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget, a tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.

A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmentnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, óvodásból iskolássá szocializálódik.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki, szociális érettség, melyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

Testi érettség:

- Testi alakváltás, testarányok változása, fogváltás.
- Test arányosan fejlett, teherbíró.
- Mozgása összerendezett, harmonikus, térben biztonsággal tájékozódik, érzékeli mozgási lehetőségeit.
- Erőteljesen fejlődik mozgáskoordinációja, és finommotorikája. A szem, - kéz, - láb koordinációja megfelelően fejlett, amely alkotó játékaiban, vizuális alkotó munkáiban is megfigyelhető.
- Képes irányítani testi szükségleteinek kielégítését.

Lelki érettség:

- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek érdeklődik a világ iránt, várja az iskolát.
- A tanuláshoz szükséges készségei, képességei folyamatosan fejlődnek, alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.
- Érzékelése, észlelése differenciálódik, színek, formák, hangok, ízek, illatok, mozgások felismerésében, megnevezésében.
- Téri észlelése fejlett, képes ilyen jellegű feladatok megoldására térben és síkban.
- Időészlelése eseményekhez kötődik.
- Megjelenik szándékos bevésés, felidézés, megnő a megőrzés időtartama.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik figyelmének tartalma, terjedelme, könnyebbé válik megosztása.
- A cselekvő, szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszéde tiszta, folyamatos, gondolatait, érzelmeit életkorának megfelelő formában fejezi ki.

- Elemi fogalmi gondolkodása kialakulóban van, elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről.
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Magabiztosan használja az udvariasság alapvető nyelvi formáit a társas kapcsolatokban.

Szociális érettség:

- Üzenet értékű a következő mondat: A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek **kedvező iskolai légkörben** készen áll az iskolai élet és nevelő elfogadására, képes a **fokozatosan kialakuló** együttműködésre, kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermekekkel egyaránt
- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- Szívesen vállal és végez feladatot, feladattudata kialakulóban van, mely feladattartásában, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg.
- Figyelme megfelelő, feladatait kitartással, egyenletes munkatempóval végzi.
- A játékszabályokat, a vizuális feladatok szabályait követni tudja
- Az óvodai szokásokban magabiztos, a konfliktusok kezelésében, a kudarcok elviselésében önszabályozásra képes.

Az **öt éves kortól** kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelés folyamatos célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el teljesen vagy részben a fentekben leírt fejlettség.

A sajátos nevelési igényű gyermekeknek szóló speciális fejlesztő tevékenységek:

- Biztonságosan, egyéni képességeikhez mérten sajátítsák el a csoport és az óvoda szokásrendjét.
- Ismerjék meg az alapvető játékokat. Legyenek képesek rövid ideig átéléssel játszani. Válasszanak maguknak játékeszközt, használat után tegyék helyre. Tudjanak egyszerű építményt készíteni. A szerepjátékok elemei jelenjenek meg játékukban.
- Ismerjenek verseket, mondókákat, dalokat, szívesen hallgassanak mesét.
- Maguktól is kapcsolódjanak be az óvónő kezdeményezéseibe, a közös játékba, mozgásba, kézműves tevékenységekbe. A tanulási folyamatban közreműködő részvételüket biztosítjuk egyéni képességüknek és fejlődési ütemüknek megfelelően.

- Az integrált nevelés folyamatában a prevenció (megelőzés), a korrekció (javítás, korrigálás), és a kompenzáció (a kiesett funkciók mással való segítése) nevelési feladatainkat sérülés specifikusan, egyénre szabottan határozzuk meg minden gyermeki tevékenységben.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni szükségleteihez igazodó különleges gondozási feladatok ellátása.
- A kommunikáció és elemi szociális viselkedés kialakítása, a viselkedésproblémák kezelése. Alakuljon ki bennük a társakkal szembeni segítőkészség, tudják megfogalmazni kéréseiket, kívánságaikat a környezetük felé.
- Fejlődésbeli elmaradások korrekciója, korai elemi készségek és kognitív funkciók kialakítása.

A **kiemelt figyelmet igénylő gyermekek** iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Migráns gyermekek nevelése:

Az új rendelkezés szerint „a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok védelmét.”

Migráns gyermek az a gyermek, aki, valamint akinek a családja nem magyar állampolgár, és munkavállalás, tanulás céljából tartozódik Magyarországon, illetve menekült státuszú.

Alapelveink:

- ✦ A migráns gyermekek a magyar gyermekekkel azonos feltételek mellett vehetik igénybe az óvodai nevelést.
- ✦ Az emberi méltóság elismerése és tiszteletben tartása minden migráns kisgyermeket megillet.
- ✦ Az egyéni bánásmód elvét az ő nevelésük során is érvényesítjük.

A migráns gyermekek neveléséből adódó óvónői feladatok: felkészülés a gyermek fogadására.

Az óvónő felkészülése a szülőkkel és a gyermekkel való kapcsolatfelvétellel kezdődik.

Az érkező gyermek empátiás fogadása.

A migráns gyermek kezdeti viselkedését meghatározza aktuális érzelmi beállítódása és előzetes szocializációs tapasztalatai:

- a migráns kisgyermek, amikor bekerül a számára teljesen idegen környezetben, egyedül lévőknek, kirekesztettnek érzi magát
- nem érti a körülötte lévő felnőttek és gyermekek beszédét, és őt sem értik a többiek
- fél az ismeretlentől, a változástól, a bizonytalanságtól.

Az óvónők legfontosabb feladat, a kezdeti időszakban a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- ✦ szívesen jár óvodába, a gyermekcsoport egyenrangú tagjának érzi magát
- ✦ szívesen játszik társaival, és a társak is keresik a társaságát
- ✦ megérti a magyar szavak jelentését, szavakat, tömondatokat képes magyarul kimondani

VIII. ÓVODAI INTEGRÁCIÓS PROGRAM

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítése:

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai beilleszkedésének és sikerességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatás.

A hátrányos helyzetű családok gyermekei fejlődésükben elmaradnak a kedvező körülmények között élő társaiktól. Ez leginkább magatartászavarban, beilleszkedési, alkalmazkodási nehézségekben, érzelmi, értelmi fejletlenségben nyilvánul meg. Tudatos óvodapedagógusi munkára van szükség, hogy ezeket a hátrányokat csökkenteni tudjuk.

Feladataink a hátrány kompenzáció során:

- ✦ A gyermek alapos ismerete
- ✦ Fejlődési ütemének megkülönböztetett figyelemmel kísérése
- ✦ A családokkal való folyamatos kapcsolattartás

Az óvodában szeretetteljes, biztonságos, az egyéni különbségeket toleráló légkörben ésszerű korlátokkal minden gyermeknek esélyt adunk saját erősségeik felismerésére. Elfogadjuk, és tiszteletben tartjuk a másságot, erre neveljük gyermekeinket is.

Célunk:

- ✦ A segítő életmódra nevelés

- ✦ Szociális kommunikációs képességek fejlesztése
- ✦ Az egészséges és kultúrált életmódra nevelés személyes fejlesztése
- ✦ Meglévő tapasztalatainkra és eredményeinkre építve törekszünk a családokkal való szoros együttműködésre a gyermekek érdekében
- ✦ A családokkal való kapcsolattartás a beiratkozás pillanatától elkezdődik. A nyílt, őszinte, bizalmon alapuló kommunikáció az óvodapedagógusok fontos feladata.

A cél érdekében elvégzendő feladataink:

- ✦ együttműködés a gyermekvédelemmel, partner-társszervekkel
- ✦ a családot megillető kedvezményekhez, támogatásokhoz való hozzájutás elősegítése
- ✦ egészségügyi szűrővizsgálatok biztosítása

Az integrációs programunk, ennek megfelelően a következő:

Szervezési feladatok:

- ✦ HHH gyermekek beiratásának támogatása, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása
- ✦ Olyan csoportalakítási elvet kell választani, amely biztosítja HHH gyermekek arányos elosztását
- ✦ A szülők munkába állását lehetővé tevő nyitva tartás kialakítása

Pedagógiai munka területei:

- Kommunikációs nevelés: szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszédészlelés fejlődésének elősegítése
- Érzelmi nevelés, szocializáció az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés
- Egészséges életmódra nevelés, egészségtudat kialakítása

Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással kapcsolatos munka

- ✦ Egészségügyi szűrővizsgálatok, a gyermekek fejlődésének nyomon követése, szükség esetén szakorvosi vizsgálatra javaslat
- ✦ Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás a szülők számára

Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal

- Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat, szülők támogatása, erőforrásaink feltárása
- Védőnői hálózat, a gyermekek óvodai beiratásának támogatása

- Szakmai szolgáltatók

Óvoda, iskola átmenet támogatása

- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka, a tanulási képességek megalapozása, a tanulás és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése
- SNI minősítéssel kapcsolatos felvilágosítás, tanácsadás
- Iskolával történő kapcsolattartás, hospitálások
- Gyermek fejlődésének nyomon követése

Szülőkkel való kapcsolattartás és együttműködés

- ✦ Kölcsönös bizalom és segítségnyújtás, a gyermekre gyakorolt hatás erősítése
- ✦ Az óvoda és a családi nevelési sajátosságok kölcsönös megismerése. Szükség és igény szerint egyéni beszélgetések, fogadó órák biztosítása

IX. A PROGRAM BEVÁLÁSÁNAK RENDSZERE

Programunk beválásának folyamatos nyomon követésének célja:

- erősségek megőrzése
- hiányosságok kiküszöbölése
- lehetőségek kiaknázása

Programunk beválásának folyamatos nyomon követésének módszerei:

- a gyermekek óvodai életének megfigyelése
- óvodapedagógus önellenőrzése
- dokumentációk ellenőrzése

Munkánk eredményességének legfőbb mutatói:

- A gyermekek jól érzik magukat az óvodában, elfogadják mindennapi rendjét, beilleszkednek abba.
- Szeretnek az óvodapedagógus közelében lenni, de egyedül vagy társaikkal is szívesen játszanak.
- Játékuk sokszínű, ötletgazdag. Megszervezése, kivitelezése egyre nagyobb önállóságot mutat.
- Várják, és szívesen hallgatják a mesét, képzelődnek, fantáziálnak.

- Felszabadultan mozognak, mozgásuk egyre ügyesedik.
- Türelmesek egymással, elfogadják egymást.

Az óvónő időnként megvizsgálja, leméri saját munkáját a következő szempontok

alapján:

- Minden területen azonosul-e a pedagógiai programban közösen meghatározott célokkal, tartalommal, stílussal?
- Eleget tesz-e a „*ne siess, ne süss, ne aggodalmaskodj*” hármas követelménynek – tud-e várni, kívánni?
- Jól rangsorolta-e tennivalóit?
- Munkája nem csak saját csoportja, hanem az egész óvoda jó megítélését szolgálja-e?
- Hiteles és őszinte-e a szülők előtt?
-
- Folyamatosan képezi, műveli-e magát; a képzésben, önképzésében szerzett ismereteket alkalmazza-e a nevelőmunkában?
- Az önértékelési rendszerünk alapján /Önértékelési Programra épülő Önértékelési éves tervek alapján/

X. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A program hatálya, érvényességi ideje:

A Sorkifaludi Bokréta Óvoda Pedagógiai Programjának érvényességi ideje: **2018. október 1-től visszavonásig**. A helyi pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá.

A felülvizsgálat rendje:

- 4 évente átfogó felülvizsgálat - ideje: március – május; végzi: óvodavezető, vezető helyettes, elfogadja: nevelőtestület
- Évente az óvoda vezetése áprilisban áttekinti, megvizsgálja: törvényi változások, illetve a működés tapasztalatai alapján szükséges-e a program módosítása
- Rendkívüli felülvizsgálatot, módosítást kezdeményezhet a nevelőtestület kisebb csoportja – legalább 3 fő – konkrét javaslat írásbeli előterjesztésével.

A Sorkifaludi Bokréta Óvoda Pedagógiai Programjának nyilvánossága:

- ✦ egy példány az óvodavezető irodájában
- ✦ KIR rendszerben

Legitimációs záradék

A Sorkifaludi Bokréta Óvoda Pedagógiai Program tekintetében véleményezési jogával élt az óvoda szülői közössége. Véleményüket a 517.1-3./2018. számú jegyzőkönyv tartalmazza.

Kelt: Sorkifalud, 2018. év ...09... hó ...25... nap

Papone Nagy Klára
szülői közösség elnöke/képviselője

A Sorkifaludi Bokréta Óvoda Pedagógiai Programot a nevelő testület a rendkívüli nevelőtestületi értekezlet napján megismerte, elfogadta.

Kelt: Sorkifalud, 2018. év ...09... hó ...25... nap

Ludovik L. K.
nevelő testület képviselője

A Sorkifaludi Bokréta Óvoda Pedagógiai Programjának áttekintését követően a fenntartó egyetértési jogával élt, egyetértését kinyilvánította.

Kelt: Sorkifalud, 2018. év ...09... hó ...25... nap

Szűcs János
fenntartó nevében aláírás

A Sorkifaludi Bokréta Óvoda Pedagógiai Programját az óvodavezető jóváhagyta. *

Kelt: Sorkifalud, 2018. év ...09... hó ...25... nap

Bencsik K. K.
óvodavezető

Tájékoztatásul megkapták:

+ Fenntartó, Óvoda

XI. MELLÉKLETEK

Nevelőmunkát segítő eszközök, felszerelések jegyzéke

- A különféle játékformák eszközei (mozgásos, szerep, gyakorló, szimbolikus, építő-konstruáló, szabály játékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás).
- Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök.
- Ének, zene, énekes játékok eszközei, a hagyományápoláshoz szükséges eszközök, anyagok.
- Népi tánc kellékei (fiúknak kalapok, fehér ing, mellények, lányoknak fehér blúz, kékfestő szoknya, párták).
- Népi hangszerek (furulya, citera stb.)
- Az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei.
- Értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök.
- Ábrázoló tevékenységet fejlesztő anyagok, eszközök.
- A természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését segítő eszközök, anyagok.
- Munka jellegű tevékenységek eszközei.

Nevelőmunkát segítő egyéb eszközök:

- Televízió
- Számítógép
- Fényképezőgép
- Hangszerek (pedagógusoknak).
- Hangszer (gyermekeknek).
- Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések.
Pl. tükör (SNI gyermekek nevelésének speciális eszköze, logopédia).
fejlesztő játékok

Felhasznált irodalom

- Az Óvodai Nevelés Programja 1989.
- Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- Bokréta Óvoda Sorkifalud Helyi Nevelési Programja 2010.
- Bukovicsné Nagy Judit: Egészségfejlesztési Feladatok az óvodában (részlet)
- Tág a világ – Hasznos tudnivalók óvodáskorú gyermekekről, Nemzeti Tankönyvkiadó 2004.
- Perlai Rezsőné: Tanulásról Óvodapedagógusoknak – gondolatok az óvodáskori tanulásról 2000.
- Önértékelési Kézikönyvek

1. sz. melléklet

KÖTELEZŐ ESZKÖZ ÉS FELSZERELÉSI JEGYZÉK

1. HELYISÉGEK

Eszközök felszerelések	Mennyiségi iránymutató	Mennyiség összesen	Mennyiségi eltérés	Megjegyzés
csoportszoba	2	2	0	
tornaszoba	1	0	-1	kialakítása csak az épület bővítésével lehetséges
logopédiai foglalkoztató	1	0	-1	óvodavezetői iroda helyettesíti
fejlesztő szoba	1	0	-1	óvodavezetői iroda helyettesíti
játszóudvar	1	1	0	
óvodavezetői iroda	1	1	0	
óvodavezető helyettesi iroda	0	0	0	
gazdasági iroda	0	0	0	
nevelőtestületi szoba	1	0	-1	óvodavezetői iroda helyettesíti
orvosi szoba	0	0	0	
elkülönítő helyiség	0	0	0	
gyermeköltöző	2	2	0	
gyermekmosdó, WC	2	2	0	
felnőtt öltöző	1	0	-1	
felnőtt mosdó, WC	1	1	0	
szertár	1	0	-1	a beépített szekrények helyettesítik
raktár	0	0	0	
főzőkonyha	0	0	0	
melegítő konyha	1	1	0	
tálaló-mosogató	1	1	0	kialakított kicsi helyiség
mosó-vasaló helyiség	1	1	0	a melegítőkonyhával egy helyiségben
felnőtt étkező	1	0	-1	a csoportszobában megoldott

2. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyak

2.1 Csoportszoba: 2

Eszközök felszerelések	Mennyiségi iránymutató / csoport	Mennyiség összesen	Mennyiségi eltérés	Megjegyzés
óvodai fektető	25	50	0	
gyermekszék	25	50	0	
gyermekasztal	5	12	2	
fényvédő függöny	4	8	0	
szőnyeg	2	4	0	
játektároló szekrény	4	8	0	
fektető tároló	1	2	0	
élősarok állvány	1	0	-1	
hőmérő	1	2	0	
óvodapedagógusi asztal	2	2	0	
felnőtt szék	2	2	-2	
textiltároló szekrény	1	2	0	
edény és evőeszköz - tároló szekrény	1	2	0	
szeméttartó	1	2	0	

2.2 Tornaszoba: a helyiség nincs meg, de eszközeink vannak

Eszközök felszerelések	Mennyiségi iránymutató	Mennyiség összesen	Mennyiségi eltérés	Megjegyzés
tornapad	2	2	0	az elhasználódás miatt rendszeres cseréjük, pótlásuk folyamatos karbantartást igényel
tornaszőnyeg	1	2	1	
bordásfal	2	0	-1	
többfunkciós mászó készlet	1	2	1	
zsámoly	2	1	-1	
ugrószekrény	1	0	-1	
trambulín	1	1	0	
Bady roll	1	2	1	
Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő készlet	1	1	0	
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	1	1	0	

2.3 Logopédiai foglalkoztató

Eszközök felszerelések	Mennyiségi iránymutató	Mennyiség összesen	Mennyiségi eltérés	Megjegyzés
Tükör	1	1	0	A foglalkozás az óvodavezetői szobában történik
gyermek asztal	1	1	0	
gyermek szék	2	2	0	
szőnyeg	1	1	0	
tároló polc az eszközöknek	1	1	0	
tároló szekrény a dokumentációhoz	1	1	0	A pedagógiai programban foglaltak szerint
a fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközök				

2.4. Egyéni fejlesztő szoba-nincs

Eszközök felszerelések	Mennyiségi iránymutató	Mennyiség összesen	Mennyiségi eltérés	Megjegyzés
Tükör	1			Szükség esetén az óvodavezetői szobában történik
gyermek asztal	1			
gyermek szék	2			
szőnyeg	1			
tároló polc az eszközöknek	1			
tároló szekrény a dokumentációhoz	1			

2.5 Játszóudvar

Eszközök felszerelések	Mennyiségi iránymutató	Mennyiség összesen	Mennyiségi eltérés	Megjegyzés
kerti asztal	2	1	-1	
kerti pad	4	4	0	
babaház	2	2	0	
udvari homokozó	2	1	-1	1 nagy
takaróháló (homokozóra)	1	1	0	
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök				az elhasználódásuk miatt rendszeres cseréjük, pótlásuk folyamatos karbantartást igényel

2.6 Óvodavezetői iroda

Eszközök felszerelések	Mennyiségi iránymutató/csoport	Mennyiség összesen	Mennyiségi eltérés	Megjegyzés
irodaasztal, szék	1	1	0	az elhasználódás miatt rendszeres cseréjük, pótlásuk folyamatos karbantartást igényel
tárgyalóasztal	1	1	0	
szék	2	2	0	
könyvszekrény	1	1	0	
iratszekrény	1	1	0	
számítógép konfiguráció	1	1	0	
nyomtató	1	1	0	
telefon	1	1	0	

2.7 Óvodavezető helyettesi, gazdasági iroda – nincs

Eszközök felszerelések	Mennyiségi iránymutató/csoport	Mennyiség összesen	Mennyiségi eltérés	Megjegyzés
irodaasztal, szék				
tárgyalóasztal				
szék				
iratszekrény				
lemezszekrény				
számítógép asztal és szék				
számítógép konfiguráció				
telefon				
fax				
fénymásoló - nyomtató				

2.8. Nevelőtestületi szoba: nincs

Eszközök felszerelések	Mennyiségi iránymutató/csoport	Mennyiség összesen	Mennyiségi eltérés	Megjegyzés
fiókos asztal				az óvodavezetői szobával azonos
szék				
könyvtári dokumentum				
könyvszekrény				
tükör				
mosdókagyló				
számítógép konfiguráció				
fénymásoló				

2.9. Orvosi szoba

Berendezése, felszerelése a 26/1997. (IX.3) NM rendelet előírása szerint nincs, mert kialakítása az intézményben nincs mód, lehetőség.

2.10. Gyermeköltöző

Eszközök felszerelések	Mennyiségi iránymutató/csoport	Mennyiség összesen	Mennyiségi eltérés	Megjegyzés
öltözőszekrény	6	6	0	
ruhatároló fogas	50	50	0	
öltözőpad	6	6	0	

2.11. Gyermek mosdó, WC

Eszközök felszerelések	Mennyiségi iránymutató/csoport	Mennyiség összesen	Mennyiségi eltérés	Megjegyzés
törölközőtartó	2	2	0	
falitükör	6	4	-2	
hőmérő	2	2	0	
rekeszes fali polc (fogmosó tartó)	2	2	0	

3. Tisztálkodási és egyéb felszerelések

Eszközök felszerelések	Mennyiségi iránymutató/csoport	Mennyiség összesen	Mennyiségi eltérés	Megjegyzés
egyéni tisztálkodó szerek	50	50	0	
tisztálkodási felszerelések	50	50	0	
fésűtartó	2	2	0	
törölköző	150	150	0	
abrosz	24	24	0	
takaró	50	50	0	
ágynemű huzat, lepedő	50			lepedőt az intézmény, huzatot a szülők biztosítják

4. A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök

Eszközök felszerelések	Mennyiségi iránymutató/csoport	Mennyiség összesen	Mennyiségi eltérés	Megjegyzés
szennyes ruha tároló	1	1	0	
mosott ruha tároló	1	1	0	
mosógép centrifugával	1	1	0	
vasaló	1	1	0	
vasaló állvány	1	1	0	
szárító állvány	1	1	0	
takarító eszközök	1	1	0	Az elhasználódásuk miatt rendszeres cseréjük, pótlásuk folyamatos karbantartást igényel
kerti eszközök, szerszámok	1	1	0	
hűtőgép	1	1	0	
porszívó	1	1	0	

5. A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök

5.1. Játékok, játékeszközök

Eszközök, felszerelések megnevezése	Megjegyzés
a különféle játékformák eszközei	A jelenlegi ellátottság és a törvényben megfogalmazottak folyamatos tervezését teszi szükségessé
mozgásos játékokhoz	
gyakorló játékokhoz	
szerepjátékokhoz	
építő- konstruáló játékokhoz	
szabályjátékokhoz	
dramatizáláshoz	

5.2 mozgáskultúrát, mozgásfejlődést szolgáló - testneveléshez kapcsolódó – eszközök

Eszközök, felszerelések megnevezése	Megjegyzés
különféle méretű és fajtájú labdák (gumi, tüske, marok, medicin, füles...)	A jelenlegi ellátottság és a törvényben megfogalmazottak folyamatos tervezését teszi szükségessé
különféle méretű tornakarikák	
babzsák	
ugráló kötél	
körkötél	
különféle hosszúságú színes szalagok	
különféle méretű színes kendők	
különféle hosszúságú tornabotok	
különféle hosszúságú buzogányok	
különféle magasságú bolyák	
egyensúlyozó készlet	

5.3. anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei

Eszközök, felszerelések megnevezése	Megjegyzés
különbéle bábok (sík, ujj, kesztyűs, fakanál - gyerek és felnőtt méretben)	A jelenlegi ellátottság és a törvényben megfogalmazottak folyamatos tervezését teszi szükségessé
báb paraván	
fejdíszek	
jelmezek	
mese és képeskönyvek	
CD-s, kazettás rádió	
diavetítő	
vetítővászon	
diafilmek	
beszéd, fejlesztő egyéni és társas játékok	

5.4. A zenei nevelés eszközei

Eszközök, felszerelések megnevezése	Megjegyzés
különbéle dobok	A jelenlegi ellátottság és a törvényben megfogalmazottak folyamatos tervezését teszi szükségessé
különbéle méretű cintányérok	
különbéle méretű triangulumok	
metronóm	
xilofon, metalofon, csengősor	
különbéle ritmushangszerek	

5.5. A vizuális nevelés eszközei

Eszközök, felszerelések megnevezése	Megjegyzés
különbéle minőségű és színű papírok (rajzlap, karton, krepp, méhsejt, origami, hajtogató, hullám, csomagoló, pausz...)	A jelenlegi ellátottság és a törvényben megfogalmazottak folyamatos tervezését teszi szükségessé
grafit ceruzák	
postairon	
színes ceruzák különböző vastagságban	

kréták különböző vastagságban (zsír, aszfalt, tábla...)	
festékek különböző minőségben (víz, tempera, por, üveg, akril, lakk, textil...)	
ecset különféle vastagságban	
ragasztó (papír, tapéta, dekupázs...)	
gipsz + kiöntő formák	
dekorgumi	
papírmassé golyók különféle méretben	
gyurma	
agyag	
ollók különféle méretben és nyomatékban	
filctoll különféle vastagságban	
hímzőtű	
hímzőfonal	
hurkapálcika	
különböző méretű gyöngyök	
szövőkeret	

5.6. Egyéb eszközök

Eszközök, felszerelések megnevezése	Megjegyzés
értelmi képességeket, a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	Az ellátottság bővítése folyamatosan szükséges
természeti- emberi- tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	
munkajellegű tevékenységek eszközei	
videó	1
televízió	1
magnetofon	2
diavetítő	0
vetítövászón	0
hangszer (pedagógusoknak)	2
DVD lejátszó	1
különböző CD lemezek, DVD lemezek	10

6. Egészség és munkavédelmi eszközök

Eszközök felszerelések	Mennyiségi irány- mutató	Mennyiség összesen	Mennyiségi eltérés	Megjegyzés
étel mintavételi készlet	1	1	0	
mentőláda	1	1	0	az óvodavezető irodájában
gyógyszer- szekrény				az óvodavezető irodájában
munkaruha				a munkavédelmi szabályzat szerint
védőruha				
tűzoltó készülék	2	2	0	a tűzvédelmi szabályzat szerint

2. sz. melléklet

FEJLŐDÉSNAPLÓ

Gyermek adatai:

<i>Gyermek neve:</i>	
<i>Születési hely, idő:</i>	
<i>Felvétel ideje:</i>	
<i>Óvodai jele:</i>	
<i>Oktatási azonosító száma:</i>	

A fejlődésnapló tartalmát a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban Nkt.) 42. § (1) bekezdése értelmében az óvoda munkatársai nem közlik harmadik személlyel. E kötelezettségük a foglalkoztatási jogviszonyuk megszűnése után is fennáll. A fejlődésnaplóban rögzített adatok, tények, megállapítások tekintetében az óvoda adatvédelmi szabályzatában foglaltak az irányadók.

A gyermek szülőjével minden, a gyermekkel összefüggő adatot közlünk, kivéve, ha az a gyermek testi, értelmi vagy érzelmi fejlődését sértené [Nkt. 42. § (2) bek.].

A pedagógus köteles az intézmény vezetőjén keresztül haladéktalanul értesíteni az illetékes gyermekjóléti szolgálatot, ha megítélése szerint a gyermek más vagy saját magatartása miatt súlyos veszélyhelyzetbe kerülhet vagy került. Ebben a helyzetben az adattovábbításhoz az érintett, valamint az adattal kapcsolatosan egyébként rendelkezésre jogosult beleegyezése nem szükséges [Nkt. 42. § (3) bek.]

ANAMNÉZIS

(A szülő tölti ki az óvodába lépés kezdetén.)

A gyermek neve: _____

Tisztelt Szülők!

Annak érdekében, hogy gyermeküket minél jobban megismerhessük, szükségünk van az óvodába lépés előtti fejlődésének ismeretére. Fontosnak tartjuk, hogy lássuk, miként fejlődik a gyermek önmagához képest, és arra törekszünk, hogy az Önök nevelését kiegészítve közösen érjünk el eredményeket. Az adatszolgáltatás nem kötelező, azonban nagymértékben segítenék munkánkat az anamnézis kitöltésével! Ha nem kívánja kitölteni, kérjük, üresen adja vissza a dokumentumot. Az anamnézis lapon szereplő adatokat a gyermek fejlődésnaplójának részeként bizalmasan kezeljük.

Köszönettel az óvoda nevelőtestülete

Születésének körülményei (a megfelelő rész aláhúzendő, illetve kitöltendő)

A megszületés módja:

spontán

rendben lezajlott

fogóval

császármetszéssel

A születés körüli komplikációk:

születési súly:g

születési hossz:cm

A megszületés ideje:

időre született

koraszülött volt

túlhordta az anya

Örökbefogadott gyermek esetében

mikor került a gyermek a családba: _____

tudja-e a gyermek, hogy örökbe fogadták: _____

A gyermek fejlődésének jellemzői

Csecsemőkori fejlődése:

szoptott-e: _____ meddig: _____

jól evett-e: _____

sírós csecsemő volt-e: _____

milyen betegségei voltak: _____

milyen sérülései voltak: _____

Kisgyermekkori fejlődése:

mászott-e: _____

a járás kezdete: _____

melyik kezével nyúl a tárgyakért: _____

alvási szokásai: _____

mikor lett szobatiszta: _____

vannak-e problémái a WC-használattal: _____

mikor lett ágytiszta: _____

cumizik-e: _____

szopja-e az ujját: _____

járt-e bölcsődébe/családi napközibe: _____ ha igen, mettől meddig: _____

melyik bölcsődébe/családi napközibe járt: _____

könnyen ment-e a beszoktatás: _____

mit szeretett a bölcsődében: _____

mit nem szeretett a bölcsődében: _____

A gyermek egészségével kapcsolatos jellemzők:

krónikus betegségek: _____

volt-e már kórházban: _____

miért? _____

hány alkalommal? _____

van-e gyógyszerérzékenysége: mire: _____

allergia: _____

sokat beteg-e: _____

van-e olyan terület, amely speciális odafigyelést igényel az óvodai nevelőmunka során: _____

A gyermekre jellemző magatartásformák, tulajdonságok:

nyugodt élénk túl élénk
közlékeny csendes
mozgása lassú mozgása gyors
szófogadó engedetlen
játéka kitartó, elmélyült nem tud kitartóan játszani
a játékban irányító a játékban alkalmazkodó
a játékban szívesen vállal szerepeket a játékban passzív
inkább kívülről figyeli a játékot szívesen vesz részt a játékhelyzetekben
érti a humort nem érti a humoros helyzeteket
van-e kedvenc játéka: _____
történt-e valamilyen vizsgálat a gyermek fejlődésével kapcsolatban: _____
hol vizsgálták: _____
miért volt szükség a vizsgálatra: _____
ki kérte a vizsgálatot: _____

A gyermek beszédének fejlődése:

mikor kezdett beszélni: _____
érthető-e a beszéde: _____
milyen problémát észleltek a beszéddel kapcsolatban: _____

A gyermek alvási szokásai:

mennyit alszik napközben: _____
mikor fekszik le este? _____
van-e valamilyen szokása elalvás előtt: _____
használ-e elalvást segítő tárgyat (pl. cumi, rongybaba...): _____

A gyermek étkezési szokásai:

válogatós vannak ételek, amiket mindig megeszik mindent megeszik
kedvenc ételei: _____
hányszor eszik naponta: _____
az étkezésben önálló segítségre szorul etetni kell

milyen evőeszközöket tud használni: _____

jobbkezes balkezes mindkét kezét használja
ételérzékenység: _____

Azon gyermekek fejlődése, akik nem a mi óvodánkba járnak először

Járt-e már a gyermek óvodába: _____

Melyik óvodába járt: _____

Könnyen ment-e a beszoktatás: _____

Szeretett-e óvodába járni: _____

Mit szeretett az óvodában: _____

Mit nem szeretett az óvodában: _____

A gyermek családjának jellemzői

A családban együtt élő személyek:

Édesapa édesanya nevelőapa nevelőanya nagypapa nagymama

Egyéb személy: _____

A gyermek testvéreinek száma: _____

Milyen nyelven beszélnek egymással a családtagok:

magyar német angol egyéb: _____

Az apa legmagasabb iskolai végzettsége: _____

Az anya legmagasabb iskolai végzettsége: _____

A lakás komfortfokozata: _____

A szülő által fontosnak tartott, egyéb adatok, gondolatok: _____

Köszönjük, hogy kitöltötte a kérdőívet!

A CSALÁDLÁTOGATÁS FELJEGYZÉSEI

(A pedagógus tölti ki!)

A látogatás időpontja: _____

A látogatás időpontjának egyeztetése a szülővel:

elsőre sikerült többszöri egyeztetés után sikerült nem sikerült időpontot egyeztetni

A látogatás tapasztalatai:

a látogatás hangulata: kedélyes vendégszerető feszingő barátságtalan

a gyermek viselkedése: barátságos félénk barátságtalan durva

a gyermek szót fogad-e szüleinek a látogatáson: igen nem változó

van-e udvar: _____

játszhat-e a gyermek az udvaron: _____

van-e külön szobája a gyermeknek: _____

a berendezés igazodik-e a gyermek életkori sajátosságaihoz: _____

tiszta, rendezett-e a lakás: _____

milyenek a gyermek játéakai: _____

van-e a gyermeknek következetesen kialakított napirendje: _____

jutalmazási szokásaik: _____

büntetési szokásaik: _____

mennyit tévéznek a gyermek: _____

a szülő mediátori szerepét betölti-e a televíziózással kapcsolatosan: _____

ha igen, melyik formáját alkalmazza:

együtt tévéznek: _____

nem tévéznek együtt, de korlátozza, hogy mit nézhet meg: _____

a tv-ben látottakat megbeszélnek: _____

mennyit számítógépezik a gyermek: _____

kontrollálják-e a szülők

a számítógép előtt eltöltött időt: _____

mivel játszik a gyermek a gépen: _____

„hol jár” az interneten: _____

A pedagógusok összbenyomása a látogatás után: _____

A BESZOKTATÁS TAPASZTALATAI

Ki vett részt a beszoktatás során a családtagok közül: _____

A beszoktató felnőtt viselkedése:

Passzív együttjátszó tanácsokat megfogadó

A saját gyermekére figyelt más gyermekekre figyelt nem törődött a gyermekekkel

Ha az anya szoktatta a gyermeket, milyen volt a gyermek kötődése hozzá:

Szorosan kötődő gyengén kötődő

Könnyen ment-e a felnőtttről való leválás: _____

Hogyan teremtett kapcsolatot a gyermek az óvodapedagógusokkal, dajkával:

Könnyedén tartózkodó volt mindenkivel szemben egy személyhez kötődött

A társakhoz való viszonya:

Barátságos óvatos kívülről szemlélő erőszakos

Az új szokások elsajátítása:

Könnyen ment nem tudta megjegyezni nem akarta betartani változó

A beszoktatás egyéb tapasztalatai: _____

A FEJLŐDÉS MENETÉNEK RÖGZÍTÉSE

Kitöltési útmutató

A *gyermek fejlődési mutatói* című dokumentumot minden korcsoportban félévente töltjük ki. A megfigyeléseket leghatékonyabban úgy tudjuk elvégezni, amikor a két óvodapedagógus egyszerre van jelen a csoportban, és egyikük végzi a megfigyelést, közben feljegyzéseket készít, míg a másik pedagógus irányítja a gyermekcsoportot. A táblázatban a meghatározásokat úgy állítottuk össze, hogy a fejlődési folyamatot kövesse. Az adminisztrációs terheket csökkentve a pedagógusnak csak a megfelelő sorban az adott életkor oszlopában kell az általa kiválasztott jelölést alkalmazni (pl. ikszeléssel vagy ✓ jelzéssel). A táblázat utolsó két oszlopa lehetőséget nyújt arra is a pedagógusnak, hogy a kiemelkedő képességeket, valamint az intenzív fejlesztésre szoruló területeket külön is megjelölje. Az óvodapedagógus mellett a fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, logopédus és az óvodapszichológus is be tudja jegyezni észrevételeit, megállapításait.

A kitöltés idejét érdemes a szülői beszélgetéseket megelőző időszakra időzíteni, mivel a dokumentum a gyermek fejlődésének bemutatására is szolgál. A pedagógus a szülőt úgy tájékoztatja a fejlődés menetéről, hogy közösen tekintik át a fejlődési mutatókat, miközben a szülő is elmondja, ő mit tapasztal gyermekénél.

A dokumentumban napi történéseket is feljegyezhetünk. Erre akkor van szükség, ha a gyermek óvodai nevelése során olyan esemény történik, amelyet a pedagógus fontosnak vél rögzíteni.

A dokumentum kiváló segítség az óvodapedagógus számára a gyermek jellemzése során is, amennyiben óvodai jellemzést kell kiadni a gyermekről pl. a szakértői bizottság felé, továbbá az óvodai szakvélemény kiállításakor a gyermek fejlettségének megállapításához.

A GYERMEK FEJLŐDÉSI MUTATÓI

A gyermek neve: _____

A terület megnevezése	Korcsoport								A fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus megjegyzései	Kiemelkedő képességű	Fejlesztésre szorul
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév			
Testi fejlettség, egészségi állapot											
testsúly	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg			
testmagasság	cm	cm	cm	cm	cm	cm	cm	cm			
sokat beteg											
keveset beteg											
Mozgásfejlődés											
nagymozgása összerendezett, harmonikus											
nagymozgása összerendezetlen											

A terület megnevezése	Korcsoport								A fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus megjegyzései	Kiemelkedő képességű	Fejlesztésre szorul
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév			
végtagjai merevek, feszesek											
végtagjai lazák											
tempója gyors											
tempója átlagos											
tempója lassú											
finommozgása pontos, könnyed											
finommozgása görcsös											
kezesség: jobbkezes											
kezesség: balkezes											
kezesség: váltogatja											
mozgásos tevékenységekben fegyelmezett											
mozgásos tevékenységekben											

A terület megnevezése	Korcsoport								A fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus megjegyzései	Kiemelkedő képességű	Fejlesztésre szorul
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév			
figyelmetlen											
mozgásos tevékenységekben szorongó											
mozgásos tevékenységekben felszabadult											
Érzelmi-szociális fejlődés											
kiegyensúlyozott											
nyugtalan											
nyílt											
zárkózott											
szeretetteljes											
indulatos											
felszabadult											

A terület megnevezése	Korcsoport								A fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus megjegyzései	Kiemelkedő képességű	Fejlesztésre szorul
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév			
szorongó											
önmagát alulértékeli											
önmagát túlértékeli											
önértékelése reális											
kötelességtudó											
engedetlen											
kíváncsi, érdeklődő											
nem érdeklik az események											
kitartó											
hamar feladja											
alapos											
felületes											

A terület megnevezése	Korcsoport								A fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus megjegyzései	Kiemelkedő képességű	Fejlesztésre szorul
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév			
szabálytartó											
nem képes elfogadni a szabályokat											
képes szabályokat alkotni											
kudarctűrő											
nem képes elviselni a kudarcot											
felnőttekkel nyílt, ragaszkodó											
nem kötődik a felnőttekhez											
kortársaival barátkozó, együttműködő											
kortársaival ellenséges, durva											
Értelmi fejlődés											
emlékezete rövid távú											

A terület megnevezése	Korcsoport								A fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus megjegyzései	Kiemelkedő képességű	Fejlesztésre szorul
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév			
hosszú távú											
gondolkodása cselekvő-szemléletes											
gondolkodása szemléletes-képszerű											
az ok-okozati összefüggéseket felismeri											
figyelme spontán											
szándékos											
rövid távú											
tartós											
könnyen elterelhető											
ismeretei szerteágazóak, gazdagok											

A terület megnevezése	Korcsoport								A fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus megjegyzései	Kiemelkedő képességű	Fejlesztésre szorul
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév			
ismeretei átlagosak											
ismeretei szegényesek											
feladattartása kialakult											
feladattartása segítségre, motivációra szorul											
nem képes összpontosítani a feladatra											
a feladatokat mindig teljesíti											
részben teljesíti											
nem képes teljesíteni											
közvetlen környezetében (pl. az óvodában) jól tájékozódik											
a tájékozódásban segítségre szorul											

A terület megnevezése	Korcsoport								A fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus megjegyzései	Kiemelkedő képességű	Fejlesztésre szorul
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév			
tempója gyors											
átlagos											
lassú											
a feladatokat precízen elvégzi											
feladatvégzésben felületes											
hallása jó											
nem hall jól											
látása jó											
közel hajolva lát jól											
megfigyelése pontos											
felületes											
Verselés, mesélés											

A terület megnevezése	Korcsoport								A fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus megjegyzései	Kiemelkedő képességű	Fejlesztésre szorul
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév			
a meséket szereti, szívesen végighallgatja											
nem szeret mesét hallgatni											
mesehallgatás közben hamar elfárad											
könnyedén dramatizál, élvezi a helyzetet											
szívesen vállal szerepet a dramatizálásban, de segítségre szorul a szövegtudás hiányossága miatt											
nem szívesen szerepel											
még a passzív szerepeket sem vállalja el											
a mondókákat gyorsan											

A terület megnevezése	Korcsoport								A fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus megjegyzései	Kiemelkedő képességű	Fejlesztésre szorul
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév			
megtanulja											
néhány ismétlés szükséges az elsajátításhoz											
nehezen tanulja meg											
a verseket gyorsan megtanulja											
néhány ismétlés után elsajátítja											
nehezen tanulja meg											
Zenei képességek:											
hallása jó, tisztán énekel											
hallása fejlesztésre szorul											
ritmusérzéke megfelelő											
fejlesztésre szorul											

A terület megnevezése	Korcsoport								A fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus megjegyzései	Kiemelkedő képességű	Fejlesztésre szorul
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév			
szívesen vesz részt a zenei tevékenységekben											
nem szívesen énekel, mondókázik											
szereti a gyermektáncot											
nem szívesen vesz részt benne											
Vizuális képességek:											
ismeri a rajzeszközöket											
szívesen használja a rajzeszközöket											
ritkán ül le rajzolni											
nem szeret rajzolni											
Az ábrázolás fejlődése:											
szándéktalan firkálás jellemzi											

A terület megnevezése	Korcsoport								A fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus megjegyzései	Kiemelkedő képességű	Fejlesztésre szorul
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév			
szándékosan firkál											
lengővonalas firka											
körvonalfirka											
emberi alak jelenik meg rajzán											
emberalakja fejes-lábas figura											
emberalak ábrázolása gazdagodik											
emberalakját részletesen rajzolja											
megjelent a profilból ábrázolt emberképzet											
térábrázolása sorakoztató											
kevert nézőpontú											
a cselekmény kifejezése töredékes											
elbeszélő szalagkép											

A terület megnevezése	Korcsoport								A fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus megjegyzései	Kiemelkedő képességű	Fejlesztésre szorul
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév			
folyamatos elbeszélő											
nem ismeri fel a színeket											
néhány színt képes felismerni, megnevezni											
jól ismeri a színeket											
a színárnyalatokat is képes megnevezni											
szívesen használja az ollót											
nem szívesen használja											
jól fogja az ollót											
nem jó az ollófogása											
vonal mentén pontosan nyír											
segíteni kell a nyírásban											

A terület megnevezése	Korcsoport								A fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus megjegyzései	Kiemelkedő képességű	Fejlesztésre szorul
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév			
ügyesen használja a ragasztót											
segíteni kell a ragasztásban											
nem tud ragasztani											
szívesen fest											
nem szeret festeni											
szívesen gyurmázik											
nem szeret gyurmázni											
kevert technikákkal képes ábrázolni											
fantáziája szárnyal a vizuális tevékenységek közben											
fantáziája kötött, segíteni kell neki											
Általános tájékozottsága											

A terület megnevezése	Korcsoport								A fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus megjegyzései	Kiemelkedő képességű	Fejlesztésre szorul
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév			
sorrendben megnevezi a napokat											
segítséggel nevezi meg a napokat											
nem képes a napok felsorolására											
képről felismeri és megnevezi a napszakokat											
segítséggel ismeri fel és nevezi meg a napszakokat											
nem ismeri a napszakokat											
gyűjtőfogalmakat ismer (pl. gyümölcs, zöldség, bútor...)											
gyűjtőfogalmakat segítséggel képes megnevezni											
nem ismeri a gyűjtőfogalmakat											
ellentétpárokat képes megnevezni											

A terület megnevezése	Korcsoport								A fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus megjegyzései	Kiemelkedő képességű	Fejlesztésre szorul
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév			
segítséggel nevezi meg											
nem képes megnevezni											
tárgyak között képes hasonlóságokat felfedezni											
segítséggel fedezi fel a hasonlóságokat											
nem képes hasonlóságot megnevezni											
képes halmazokat alkotni megadott szempontok szerint											
segítséggel képes											
nem képes a halmazalkotásra											
mennyiségi relációkat képes megnevezni, felismerni											

A terület megnevezése	Korcsoport								A fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus megjegyzései	Kiemelkedő képességű	Fejlesztésre szorul
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév			
segítséggel képes											
nem képes											
testsémája kialakult, testrészeit biztonsággal képes megnevezni											
segítségre szorul											
megnevezi a testrészek funkcióit											
számlálási készség:											
nem tud számlálni											
10-ig számlál											
20-ig számlál											
20-nál tovább számlál											
számolási feladatokban biztos, jól számol											

A terület megnevezése	Korcsoport								A fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus megjegyzései	Kiemelkedő képességű	Fejlesztésre szorul
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév			
segítségre szorul											
számolási képességei gyengék											
meg tudja nevezni a tárgyak formáját											
segítségre szorul a megnevezésben											
megnevezi és helyesen alkalmazza a névutókat											
segítségre szorul											
A beszéd fejlődése											
minősége: kidolgozatlan											
egyszavas mondatok											
néhány szavas mondatok											

A terület megnevezése	Korcsoport								A fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus megjegyzései	Kiemelkedő képességű	Fejlesztésre szorul
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév			
jól ragoz											
hibásan ragoz											
beszédhibás											
kidolgozott											
tisztán beszél											
szókincse: gazdag											
átlagos											
szegényes											
beszédében közlékeny, nyílt											
keveset beszél											
elektív mutizmus (átmeneti némaság) jellemzi											
beszédfegyelme kialakult											

A terület megnevezése	Korcsoport								A fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus megjegyzései	Kiemelkedő képességű	Fejlesztésre szorul
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév			
nincs beszédfigyelme											
beszédének ritmusa gyors, hadaró											
egyenletes											
akadozó											
dadog											
A munka jellegű tevékenységekhez való viszonya											
örömmel végez munkát											
nem szívesen végzi											
nem akar részt venni a munka jellegű tevékenységben											
munkavégzése pontos											
munkavégzése felületes											
munkavégzésben kitartó											

A terület megnevezése	Korcsoport								A fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus megjegyzései	Kiemelkedő képességű	Fejlesztésre szorul
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév			
munkavégzésben hamar fárad, feladja											
önkiszolgálásban önálló											
segítségre szorul											

NAPI BEJEGYZÉSEK

FEJLESZTÉSI TERV

Korcsoport	A fejlesztendő terület megnevezése	Intézkedések	Módszerek, eszközök	Eredmények	Konzultációs aláírás a gyógypedagógussal, pszichológussal...

A FEJLESZTŐ PEDAGÓGUS, GYÓGYPEDAGÓGUS MEGÁLLAPÍTÁSAI

A LOGOPÉDUS MEGÁLLAPÍTÁSAI

AZ ÓVODAPSZICHOLOGUS MEGÁLLAPÍTÁSAI

A SZAKÉRTŐI BIZOTTSÁG MEGÁLLAPÍTÁSAI

SZÜLŐI BESZÉLGETÉSEK (FOGADÓÓRÁK)

Korcsoport	Időpont	A beszélgetés témája	A szülő aláírása	A pedagógus aláírása

A jelen módosítás alapja:

- *A Sorkifaludi Bokréta Óvoda Pedagógiai Programjának módosítása a felülvizsgálat rendje szerint a működés tapasztalatai alapján a 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról 1. melléklet változásai érdekében szükségessé vált.*